

Latwiefch u Awifes.

59. gada-gahjums.

Nr. 14.

Trefchdeenā, 2. (14.) Aprīli.

1880.

Nebaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Hasenpöth, Kurland. — Ekspedizija Westhorn t. grahmatu-bohdē Jelgawā.

Nahditajs: No eekschsemehm. No ahriemehm. Wisjainatahs sinas. Semkohpiba un fainmeeziba. Megidius v. Sokolowitsch'a eestahde un Bez-Sachtu semkohpibas-stohla. Rehnina mihlestiba. Nofazijumi. Drupas un drustas. Atbildeš. Slu-dinafchanas.

No eekschsemehm.

No Behterburgas. Waldiba griboht eezelt wišs walšs ohstu-pilsehtōs ihpafchus „ohstu kapteinus“. Schinis amatōs apstiprina-schoht šapratiģus juhras-ofizeerus, kas buhšchoht pilnigi patstahwigi, un taišni padohiti finans-ministerim un ohstu komandateem. Pilsehtu-un gubernu-waldehym waijadšeschoht wineem ar wišu spehku palihdseht pee amata ispildišchanas. Ohstu kapteinu peenahkums buhšchoht: ku-gofchanu pahrluhkoht, gahdaht par kahrtibu us fugeem un par kugu isrihlofchanu; palihdseht juhrneekem; doht sinas par lasmaneem, oh-stahm u. t. pr. Bes tam wehl ohstu kapteineem waijadšeschoht tureht riktigas kahrtis, kronometerus un kompasus, un nofaziht, zif dauds lahdina spehji kugi nest; tā tad winu darbības lauks buhtu lohti plasch. Algas, ko ismaksafchoht juhras-ministerija, tee dabušchoht 800 lihds 1500 rubl. par gadu.

Jelgawā 1864. gadā mirušchais grahmatu-tirgotajs, dšimts gohda-birgeris Gustafs Adolfs Reyher's, dšimis Zehšneeks, ir zaur testamenti wišu fawu mantu, kas pehz wina laulatahs draudsenes Frie-derikes Elisabetes Reyher nahwes atliktu, nowehlejis labdarigahm eestah-dehm Jelgawā un Zehšis, ar to nofazijumu, ka kapitāls, kad tas 150 tuhst. rub. šafneedšis, taptu isleetahs tahdā wišs, ka 100 tuhst. rub. tiktu Jelgawā un 50 tuhst. rub. Zehšis isleetati preešč muhra pat-wersmu buhšes nabadšigeem Jelgawas un Zehšu eedšiwotajeem, sem nošauluma „Reyher'a labdarigā eestahde“; bet ja taptu pagehrehts, tad weena trefcha data no dahwinataja mantibas ir ismaksajama wina sa-milijas lohzeekem un wina feewai. Melaiša atraitne ir 1878. gadā miruši, un atstahā nauda šakrahjuseš lihds 115 tuhst. rub.; tā tad nodohmato patwersmu dibinafchana buhtu pehz kahdeem 6 gadeem gaidama.

Jaun-Auzes Kalnajahnu fainneeks, Jansohn'a lgs, jau preešč dascheem gadeem fawas mahjas par dšimtu pizis. Pee wina mahjahm ir paprahws dihkis. To šweijojohht dabujis 30 birkawu šiwju. Tahš pahrdewis Schihdeem par 30 rublu birkawā. Tā tad no fawa dihka 900 rubl. par šiwihm dabujis. — Tas ir pareiši, ka plikas un kalnai-nas plawas waj ganibas par lauķeem pataiša, un atkal pa dauds leiņas un purwa weetas, ja tur newar laukus waj plawas eetaišiht, par dih-keem eeriktē, kur šiwis war audšinaht. Jansohn'a lgs griboht wehl zītā weetā dihki eetaišiht un šiwis audšinaht. Waj nebuhtu šhini leetā Jansohn'a lgs dascham fainneekam par teizam preešč-sihmi? Buhš dascham tahda weeta, ko par derigu šiwju-dihki waretu eetaišiht.

Keela pateiziba „Dohbeles semkohpibas beedribai“, kura fawu wehribu ir greesuši us šcha apgabala waijadšibahm un truhzibahm. — Labu laiku bij šchis apgabals bes kreetna „lohpu ahrista“, jeb pawisam bes kahda. Tagad minetā beedriba ir usaizinajusi zeen. Med. vet. Kr. Freiberg'a lgu šchē us dšihwi apmestees un šawā darba-laukā strah-daht. Zeram, ka nu daschi wairš ne-ees pee kaut-kahda — wihrina pehz palihdšibas, bet greesifees pee kreetni mahzita „lohpu ahrista“ pehz palihga. Wehlejamš buhtu, kad katrā apgabalā weenu kreetnu „lohpu ahristu“ aisaizinatu, — tad nebuhtu tahki zeki jabrauz, zitur ahristi mekleht. Seedonš.

No Rinkules. Dezembera beigās Rinkules lgam (pee Sabiles) lauka-šchuhnis šadega lihds ar wišu labibu. Šadegušchi lihds 500 puhru ne-iskultu rudsu. No lam uguns zehlees, naw sinams. Waj nu kahds lihšchā prahtā to peelaids jeb kahdam garam-gahjejam buhs

uguns no pihpes newitoht pašprukš walā. — 30. Janwari nodedša Šlampeš-mušchās rijas. Bij tai deenā ar maščini kullš. Rentes lgam leela šlahde. Jo neween šalmi un graudi, bet ari kufamā ma-šchine un wišs ahboltušch, pa rijas augšchu un šchuhneem šaliktš, šadedšis. — Tai pašchā deenā Sihpeles krohna muščā, pee Dohbeles, eedšiwojamā ehka un klehtis nodegušchās. — Kamehr Beenawas Šeklu-mahju fainneeks ar šaweem laudihm bijis Sihpeles-mušchā palihgā pee uguns dšehšchanas, tamehr sagli pa tumšcho wakara laiku wiņa klehti uslausušchi un dauds mantas un drehbju isnehmušchi. Ari Bee-nawas melderā kalejam šmehe uslausta un wišas kaleja-lectas, pee 100 rubl. wehrtibā, išsagtas.

No Semites. Mušfu zeen. dšimtskungs, barons von Firds, pehrn pa Turgeem 10 mahjas par dšimtu pahrdewa. Pirzejeem bij ja-šemakšā no pirkšchanas-summas 10 procentes, tas ir no katra šimta 10 rubulu. Par šcheem nahkofcheem Turgeem atkal 11 fainneeki grib fawas mahjas pirkš. Tāpat ari Upes-mušchās pagasta fainneeki (ari šchis pagastš peeder Semites leekungam) grib it wiši par Turgeem fawas mahjas par dšimtu pirkš. Šapreezajahs, ka neweenas mahjas naw šwešcha rohlās nahkufchās, bet ka tee pašchi lihdsšchinigee ren-tineeki zere ar Deewa palihgu par mahju gruntneekem palikt.

Vindes-mušchās dšimtskungs, tagadejais Jelg. pilsehta-galwa, šahzis fawas mahjas par dšimtu pahrdohht. Kahdi 40 fainneeki pee-teikufchees, ka tee griboht fawas mahjas par dšimtu pirkš.

Ja paškatamees us šaweem kaiminu pagastu fainneekem — Kuf-šeneekem, Aidsirneekem, Kalnmušchneekem (pee Sabiles), Riter-šchastes pagasta fainneekem, kas preešč kahdeem gadeem fawas mahjas par dšimtu pirkušchi, tad waram ar preeku leezinaht, ka tee fawus laukus pahrlabojušchi un tohs kreetnaki eekohpuschi, labas ehkas zehlušchi, un wehl daschā zītā wišs fainneezibas-buhšchanā labu šohli us preeščchu spehrušchi.

Bahrbulas jaunā labdaribas-beedriba šwineja mušfu augštā Semes-tehwa 25. gadu waldišchanas-šwehtkus šwehtdeen, 24. Feb-ruari, Bahrbulas Grikišču-mahjās, ar dšeedašchanu, runahm, koh-pigu wakaru un danzofchanu. Bija laba teefa ari nebeedru, weefu, pee šcho šwehtku šwineschanas peedaliģušchees, lai gan, ja nemaldamees, pee labaka zeta to dauds, dauds wairak buhtu bijis. — Šwehtku šwineschanu atwehra beedr. preeščneeks Keelstina lgs ar ihšu runu, apšihmedams, kahda noluhka deht šapulzeģušchees, un tad kohpā ar wišu publiku nodšeedaja kahdu pantiru is garigahm Keisara-šwehtku dšeesmahm. Tad kahpa Bahrbulas dr. mahzitajs Grūner lgs kate-deri un tureja šwehtku-runu, un beidsoht širšnigu pehzluhgšchanu par mušfu Waldineeku, pehz lam beedribas kohris dšeedaja: „Deews, šargi Keisaru!“ — Pehz tam par kahdu brihtinu kohris dšeedaja kah-das laizigas šwehtku-dšeesmas, un tad šahlahs danzofchana. Ziti weefi, kas nedanzoja, ohtrā istabā šehdedami, kohpigu wakaru pawadija, gohdigi un jautri tehšedami. Dohmajū, ka waram teikt, ka par weefu usnemšchanu un uszeenafchanu bij deewšgan no beedru un beed-renu puses ruhpehts un gahdahts. Ari tas mums lohti patika, ka Grikišču-mahju wahrtus eebraudami redšejahm ar karogeem un wiš-jumeem appušchotus, un ka pahr wahrteem is šakeem wišjumeem tai-sihts šahweja AII. Istabā bij brangs transparents uszeltš, is kura kohšchōs burtōs atšpihdeja: „Deews, šargi Keisaru!“ „25“ šakā lawru krohni. — Waru teikt, ka šcho wakaru jo jautri pawadijahm, un tas labu ešpaidu pee mums atstahja, un tik to nošchelojam, ka kahds pahris jaunekku newareja ar kahrtibu wišai eedraudšinatees.

Nebahrbuleektš.

No Leepajas ſino, ka tur nupat peenahka it ſawada ſahdſiba. Kahds turenēs tirgotajs lahdejis ſawas prezes ohtā buhdamā twaikoni, un peenehmis preeſch lahdiņa peewefchanaš twaikoni — kahdu neelelu kugi „Zule Katharina“. Tirgotajs peenahjis, ka tam noſagta leelaka partija labibaš. Bet tā-lā nu labibu wareja noſagt tikai zelā, tad tirgotajs luhdſa beidsoht no peenahzigas puſeš palihguš; tee iſmekleja mašo kugi jo ſmalķi, un atrada, ka tam ir diwkaſchſchāš ſeenāš, 2 pehdāš atſtatu weena no ohtraš. Kugiš bij tā eetaiſhts, ka tani buhdamo labibu wareja it weegli eelaiſt ſtarp minetajam ſeenam, — un kur tad ari atrada daudš labibaš. Pehz noſeedſibaš atklahſchanaš kugeļa ihpaſchneekš raudſija pamukt, bet tiſa nokerts un apzeetinahts. Rā dohmā, ſchis kugelis ari ir leetahts preeſch konterbandeš weſchanaš.

Par albumu, ko Dohbeles aprinka pagasta-wezako komiteja Kurſemes lauk-pagaſtu wahrda Keiſara Majeſtetei paſneedſa 19. Februari, waram doht ſchahdu aprakſtu pehz „Balt. Sem.“:

Keiſariſkaiš albumš ir kahdaš 17 zellaš garſch, 13^{1/2} zellaš plati, eeſeetš ſilā ſamta wahkā ar ſmageem ſudraba apkalumeem. Uš wiršwahka ir: widū Kurſemes brunogš (wapenē), wiſapkaht rohtajumi un tee gadi, kurš Keiſarš laidis ſwarigakošs likumš, katrā ſuhri walſtš brunogš (ehrgliš). Uš apakſchwahka, tāpat ſudrabā, ir Keiſara Majeſteteš wahrda ſhmeš, tam apkaht lawru- un ohsola-wainagš un wirš ta walſtš krohnis. Wiſš darbs ir lohti glihtš un patihkami uſtuhkojams, kā to ari fotohraſija iſrahda. Albumš ir aiſflehdſams ar jauku ſudraba atflehgu.

Albuma lapāš, kuru treſchāiš eſemplariš ſtahw komitejaš gla- baſchana, ir eeſeetš pehz ſchahdaš kahtas:

Uš pirmāš lapāš puſeš ſtahw:

Sawam Augſtajam Labdarim un mihtotam
Tehwam,

Wiſuſchehligā Kunga un Keiſara Majeſtetei
Aleksandram Nikolajewiſcham
par peeminu 1880. gada 19. Februarim
Wina wiſpadewigakee un pateizigee
Kurſemes gubernāš lauk-pagaſti.

Kahkoſchā lapa ir nowehleta ſchahdam iſſklaidrojumam:

„Schini albumā Kurſemes gubernāš ſemneeki nodohmajušchirahdiht, ka teem zaur ſawa mihtotā Semes-tehwa, Keiſara Aleksandra Nikolajewiſchā ſchehlaſtibū un ſewiſchki zaur Wina gudreem likumeem beidſamajōš gadu-deſmitōš ir kluwiš eeſpehjamš, ne ween gara attihſtibāš, bet aridſan ſaimneezibaš ſinā diſchuš ſohluš ſpert uš preeſchū. Lai ſchis nodohmš jo labaki iſdohtōš, tad albumš dalihſtš diwāš datāš: I. iſrahda mahjaš, ſaimneezibaš-rihtuš zc., kā tee krohna pagaſtu un taniš mahjaš, ko ſemneeki par ihpaſchumu eemantojuſchi, daudš jau redſami un ahtri ween jo wairak eeweſchahš. Drohſchibaš apſina, ko ſaimneekem peeſchir dſimts-nohma krohna pagatōš un nopirktaiš ſemeš-ihpaſchumš privat-muiſchāš, tohš ſpehzigī mudina, ne ween ſawas ehkaš un ſaimneezibu pahrlaboht, bet ari gahdaht par ſaweju iſglihtibu. Albuma II. datāš fotohraſijaš ir uſnemtaš privat-muiſchāš rentš-mahjaš un leezina, ka taniš wehl walda truhziba un nihziba, kā ta ſenak rentš-mahjaš beeſchi bija atrohdama. No ta brihſchā, kad ſemneeki ſemi ſahka eemantoht par dſimts-ihpaſchumu, ari tahdaš panihluſchāš mahjaš eet maſumā tani mehra, kā ar mahju-pahrdohſchānu eet uš preeſchū.

Schihš fotohraſijaš ir uſnemtaš pehz dabāš Dohbeles aprinki, bet derehš ſalihdſinaſchanaš ir gubernāš zitāš datāš.“

Albuma fotohraſiſkee nobildejumi ir ſchahdi:

Pirmā datā: 3 krohna pagaſta mahju iſtabāš, 1 kr. mahju klehtš, tāpat laidarš, rija, pee kuraš ſtrahdā gorainu kulamā maſchine (wairak ſaimneeku kohpigš ihpaſchumš), labibaš ſchuhniš, privat-muiſchāš mahju ſteegetu fabrikiš, krohna mahju ſmechde, pirtš, biſchudahrš, auglu dahrš, laukſaimneezibaš rihtī, brauzamee rihtī, 2 krohna pagaſtu waldbibaš nami, pagaſta walde pilnā ſehdejumā, tāpat weetneeku pulkš, 6 pagaſtu wezako konferenze un pagaſta teeſa, weena pagaſta wiſi amata-wihri, 13 krohna meſchfargi, krohna pagaſta ſkohlāš-namš, ta paſcha pagaſta 2 ſkohlotaſi ar 120 ſkohleneem.

Ohtā datā: Privat-muiſchāš rentš-mahju iſtaba, klehtis, kalpu klehtis un wahguſiš, laidarš, rija ar wez- un wezeem ſemkohpi- baš un ſaimneezibaš rihtem, un pirtš. Tautiſkā gehrbā: Nihzeš Latweeſchi, Dundagaš Latweeſchi un Lihbeeſchi, un Latweeſchi iſ Alſchwangaš. Dohbeles pagaſta-wezako komitejaš lohzecki.

Pa wiſam ir 34 nobildejami.

Bes tam minetā pagaſta-wezako komiteja eeſneeguſi ihpaſchu albumu Kurſemes gubernatoram. Schiš pehz tahš paſchāš awiſeš ſinojuma ir pirmā albuma kohpija, un pee wina wehl peelikta kohpija no wiſpadewigakošs adreſeš, un bes tam wehl no lauk-pagaſteem gubernatora ſgam eeſneegta adreſe.

Uš albuma pirmo lapu ir rakſtihts:

Sawam

augſti zeenitam, wiſai mihtotam gubernatoram
Scheimrahtam Bahwilam von Lilienfeldam
ſcho ſirſnigaš pateizibaš- un padewibeš-ſihmi
paſneedš

Kurſemes lauk-pagaſti.

Albumš ir eeſeetš ſamta wahkā ar ſudraba apkalumeem. Wahka wiršpuſeš widū ir Kurſemes brunogš, tam wiſapkaht rohtajumi un ſuhroš ſchahdi gada-ſkaiti: 1868 (kad gub. kgs uſnehma Kurſemes waldiſchānu), 1870 (kad gub. kgs rewideereja pagaſtu waldeš), 1874 (gub. kga 25-gadu amata-ſwehtki) un 12 (noſimē gub. kga waldiſchānaš laiku). Wahka apakſchāš puſi puſchko lawru- un ohsola-wainagš, tam widū jauki iſſtrahdati burti P. v. L. (Bahwiš von Lilienfeldš).

Zeram, ka buhš nahkoſchā nummurā eeſpehjamš, paſneegt zeen. laſtajeem tohš ſinojumuš un ſpreedumuš, kaš par ſcho „Kurſemes albumu“ rohnahš Wahju un Latweeſchu laikrakſtōš.

Par 1866. gada pagaſta-likumu rewijiſu „Rig. Ztg.“ rakſta tā:

Kā jau ſinam, ir pehrnajā gadā eeſchleetu miniſteriš uſdewiš Wiſſemeš ſemneeku-lectu komiſijai eeſahkt pagaſta-likumu rewijiſu, un waijadſigohš pahrgrohſiſchānaš preeſchlikumuš winam dariht ſinamuš, lai waretu pahrgrohſitošs likumuš deht galigaš apſpreeſchānaš eeſneegt walſtš-padohmei.

Preeſchlikumi preeſch pagaſta-likumu pahrgrohſiſchānaš ir no minetahš komiſijaš, weenōš prahtōš ar preeſch tam eezelto riterſchafteš komiſiju, ſaſtahditi; ſwarigakee ir ſchee:

1) Uš preeſchū pagaſta ſapulzēš muiſchu ſemeš gruntšgabalū ihpaſchneekem un nohmneekem, tāpat kā ſemneeku (klauiſbāš) ſemeš ſaimneekem — iſkatram jadohd balſoſchānaš teeſiba.

2) Tee pagaſta lohzecki, kaš naw nedš mahju ihpaſchneeki, nedš mahju nohmneeki (neſaimneeki), bet ir pagaſta waj muiſchāš rohbeſchāš maſakaiš 2 gadi no weetas dſihwojuſchi, eewehl pagaſta ſapulzēš iſ pa deſmiteem weenu weetneeku (deſmitneeku jeb delegatu).

3) Pagaſta lohzecki, kaš bes eemeſla atraujahš no pagaſta ſapulzēš, tohp apſtrahpeti ar 1 rubli, pagaſta nabageem par labu; tāpat ari pagaſta weetneeki, kaš atraujahš no weetneeku ſapulzēš.

4) Pagaſta weetneeku ſapulze ſaſtahw: iſ pagaſta-wezaka un pagaſta preeſchneekem, ar pilnu balſš teeſibu, un iſ pagaſta weetneekem, kaš tohp iſwehleti no pagaſta ſapulzēš. Pagaſta weetneeku ſkaitš ir noliktš pehz pagaſta lohzecku ſkaita — tahdā wiſš: pagatōš, pee kureem peeder 200 lihdi 500 dwehſeku, ir, pehz uſtraugu-teeſaš ſpreeduma, 8 waj 10 waj 12 weetneeki; pee 500 lihdi 1000 pagaſta peederigeem ir 14; pee 1001 lihdi 2000—16 weetneeki; pee 3000 pag. peederigeem 20, un pee wairak nekā 3000 pag. peederigeem 24 weetneeki.

5) Zil weetneeku ja-iſwehl no iſkatraš ſchſiraš, t. i. no ſaimneekem un neſaimneekem, tohp aprehlinahtš pehz tam, zil ſaimneeku un zil deſmitneeku jeb delegatu rohnahš pagaſta ſapulzē. (Par peem.: kad ſaimneeku un deſmitneeku ſkaitš weenadš, tad weetneeki nemami pa puſei iſ ſaimneekem, pa puſei iſ deſmitneekem; bet kad ſaimneeku ſkaitš buhtu diwreiš leelakš par deſmitneeku ſkaitu, tad ari weetneeku ſkaitš iſ ſaimneekem buhtu diwreiš til leelš, kā iſ deſmitneekem jeb neſaimneekem u. t. pr.)

6) Pagaſta weetneeku darbs ir ſtarp ziteem: nolikt maſaſchānaš pagatam par labu; maſaſchānaš ja-iſdala uš wiſeem piln-gadigeem, darba-ſpehzigem pagaſta wihreeſcheem; tāpat ari noteikt maſaſchānaš-terminuš (maſaſchānaš no gruntš-gabaleem preeſchū pagaſta waijadſibaſm zaur to ir iſnemtaš.)

7) Semneeku-lectu komiſijai peenahkaš, ja taš iſrahditoš par waijadſigu, pagaſta lohzeckuš pee maſaſchānaš eedaliht daſchadāš ſchſiraš.

8) Pagaſta weetneeku ſpreedumuš waijaga pagaſta-wezakaſam tuhliht, jeb wehlaſkaiš triju deenu laikā dariht ſinamuš — muiſchāš-polizejai.

Semkophiba un fainneeziba.

9) Semneeku-leetu komissijai ir atkauts, lai pagastu valdīšanās taptu wifur weenadi wehlehts, isdoht ihpafchus wehleščhanas-lahrtibas nosazijumus.

Janogaida, waj sčee preeščhlikumi taps apstiprinati.

Uš Rihgas-Tukuma dselszeta pee Smahrdes stanzijas 19. Janwara wakarā sleedu nostelletajs Strautman's gabjis us mahjahm, kas lahdu wersti no stanzijas. Uš zeta tam uskritis strahdneeks J. B., un tam ar pistoli sčaudams labo plezu un galwu cewainojis. Wainigais nodohts Tukuma pilsteesai ismekleščhanā.

Rišhinewā 8. Merzā fajusta til stipra semes-trihzješhana, ka wifas ehlas nodrebejščas un istabas-leetas sčklusčas lihgotees.

No ahrsemehm.

Bulgarija. Kā lahda Bihnes awise sino, tad Kreewija dahwinajusi Bulgarijas firštam Aleksanderam twaikoni „Golubščik“, 40 tuhft. Verdana flintes un lahduš Krupa leelgabalus. Sčihš dahwanas tilščohht nowestas drihsumā no Odesas us Waruu. — Kara-ministeris, generalis Parezow's, drihs atlahpščotees no amata; wifsch eestahpščotees atkal Kreewu deenestā. — Sino, ka firšts Aleksanders, Pehterburgā buhdams, isstrahdajis jaunu waldbibas-programu, kas pilnigi sa-eijotees ar Kreewijas dohmahm. Pehz sčhi programa Bulgarijas walšs pamata-likumi buhtu pahrgrohsami tahdā wihšē, ka tiktu tagadejai tautas-weetneeku sčapulzei peelikts klast senats jeb augščnamš, tā ka Bulgaru parlaments fastahwetu is diweem nameem. Bes tam griboht eewest augstu nosazijumu, ka til wihri ar sinamu mantu war buht zehłaji, jeb tikt eezelti par tautas-weetneekem. — Firšts jau sčhizis drusku runaht pa bulgariski. Lihds sčhim wina sekretēris Stoilow's, lahds Bulgariš, kas Heidelbergā studeerejis, bij wina tulkš.

Rihna. Ar meera ušturesčhanu starp Kreewiju un Rihnu leekahs buht deewšgan ehromoti. Angli pastahwigi rihda Rihneeschus pret Kreewiju, teem eeteikdami wifwifadus neekus par Kreewijas wahjibu un nespehžibu no pagahjusčā Turku-kara, un tohs usmudinadami, ka teem tagad it weegli nahłščotees isdabuht no Kreewijas wifsu, ko ween til griboht. Rihnas fanihdesčhanahs ar Kreewiju Angteem buhtu ihsti pa prahtam — neween sawu Widus-Astjas leetu deht, bet ari tehjas-andeles sinā. Tagad dauds tehjas eet pa saufuma želu is Rihnas — zaur Sibiriju us Kreewiju un zitu Ciropu; bet tad, kad isželtohs karšč starp Rihnu un Kreewiju, tad sčhis žeksch wairs nebuhtu wakam, un Angteem tad tehjas sinā buhtu ihstis plaujams laiks, — wini sčagrabtu wifsu tehjas-andeli sawos nagos. Bes tam ari, lai gan karšč ar Rihnu nebuhtu ihpafchi breesmigs preeščh Kreewijas, tad tomehr deewšgan nepatihkams, kas ilgi jo ilgi waretu wilktees un brihnum dauds naudas makfatu. Kreewijas rohbesča ar Rihnu ir 8 tuhft. werstes gara, un to katrā weetā apfargaht — preeščh tam waijadsetu Kreewijai jo leela kara-spehka pee Rihneeschu rohbesčahm. Tadeht zerešim, ka Kreewijai, kas jau 200 gadus dsihwojusī satizibā un meerā ar Rihneescheem, ari turpmak isdohšees palikt draudsiabā ar wineem, kaut gan Angli stipri ween nopuhlejahs, Rihneeschus mudinadami un sčlubinadami us eenaidu pret Kreewiju.

Wisjaunafahs sinas.

Želgawā, 1. Aprili. Leelupē sčhogad leebis isgahja iščaugans; bet tatschu zaur peepeschu uhdena sčajelščhanohs nakti — plohtitilla widus-klahe aistranta lahbas 8 werstes leiju. — Ar firša Gortščakow'a wejelibu ne-eijohht wifai teizami. Beidamajās deenās wifsch jutees dauds wahjats. Dwasčoššana ešohht pagrūhta; pulščhji pulstohht lehnati. — Sino, ka Pehterburgā kwartalu pahluhtu statts no 250 tilščohht pa-augstinahis us 1000 wihru. — Sčhinis deenās ispaudahs mehstis, ka 20 tuhft. wihru stipra Rihneeschu armija eegahjušī Kreewijas rohbesčahs. Bet tagad nu sino, ka tee bijušchi tikai tahdi strahdneeki, kuri eenahłuschī Ustrijas apgabalā — Kreewijā; warohht gan buht, ka to starpā atrohdohtees ari lahdi agratee Rihneeschu sčabati. — Rihnas waldbiba wehłotees atkal usjahht sčarunas par skulščhas prowizji. Winas sčhntis Parišē, Tšeng-šees-Tšee, dohščotees ar sčho noluhku us Pehterburgu. — Chartowas kara-aprinta-teešā nupat sčhłufees agralā sčhłotajā, muisčneeka Aleksandera Winogradow'a teesafšana. Winogradow's ir apšuhšehis, ka isplatijis rakšeenus, kas pretojahs waldbiščanai un wifai sčahšiwes lahrtibai. — Wismar's sčhinis deenās atkal sčalepojees; grib par makti ween atstahtees no amata. Wifsch tamdeht bij eesneebis sčisaram atluhģšanahs-rakstu; bet sčisars — ka sčheem reisahm, tā ari tagad — naw to eewehrojis. Sčisars Wilhelm's turahs žeti pee ta wahda, kuru wifsch jau agral leetajis, tad Wismar's gribeja atlahpštees, — prohti pee wahrdina: „netab!“ Kamdeht Wismar's sčohreš sčalepojees, naw wehl ihsti sinans. Gan teek mineti wairak eeweslu; bet kas lai sin isłohbiht no teem to ihstajo. — Anglijā ir eezelta jauna ministerija; tamdeht ari tehminee Wiktorija dohšees no Bahden-Bahdenes atpafat us mahjahm. Ja buhtu palstufees lihdsšchintigā ministerija, tad gan tehminee wehl igal buhtu pazeemojusees. — Padsird is drohšča awota, ka generalis Roberts Afganistanā pahw-warehts. Bet sinu turoht wehl pakluju Anglijā.



Zuhku audsinafšana un baroššana.

Daudsreis dsird joutajam, ka gan mohderneezibas- un peena atleekas waretu wislabak isleetahht. Manas dohmas par sčho ir tahdas:

Leelu pilsehtu tuwumā ir wislabak, kad ka isflauktu peenu ar ihpafchi preeščh tam eetaisitu maschini no kreima atščhkir un tad pahrdohd, tapehž ka tas atmet jo wairak peenas, un war zaur mehslu peepirščhanu semei to atkal atdoht, ko zaur peena pahrdohščhanu tai atnemam.

Tahdās weetās, kur tas naw eespehjamš, ir tas labakais, kad nokraistito peenu isleetā preeščh zuhku, telu un zitu lohpu baroššanas. Wispahrigi nemoht ir jo labi, ka wifš mohderneezibu ihpafšneeki nedsenahs us weenu un to paschu. It drohšchi war sčahiht, ka katra peena isleetafšana dohd sawu atłahdsinafšanu; bet tomehr ja-eewehro mohderneezibas apfahrtne un patš mohderneezibas ihpafšneeks. Pehz manahm dohmahm prahtigs semkophis mohderneezibā atlikušcho peenu isleetahs pee lohpu audsinafšanas jeb baroššanas tahdā wihšē, ka no tam želahs labums ne wis ween makam, bet ka ari wifa fainneeziba tohp pahrlabota.

Cewehrodams zuhku audsinafšanu, gribu wispirms isfahiht sawas dohmas, ka ta buhtu jo labi eegrohsama. Bar to jagahdā, ka zuhkas atnesahs diwreis par gadu, un wislabaki Janwara-Februara un Julija-Augusta mehnesčos. Ziti atkal sčala, ka waijagoht gahgaht, un ešohht labi, ka zuhkas atnesotees beesčah, — ja ween eespehjamš, par 2 gadi 5 reišas.

Es no sawas puseš neturu ne weenu, ne ohtru wifš par labu, ja ne-atrohnahts ihpafšas buhščhanas, kas us to speesch.

Tas notiktu tad, kad tani apgabalā atlehtu laba pekna no sime- neem un 3—4 mehneschu wezeem pusfukeem. Kad war pahrdohht waislas-zuhkas, un kad brandwihna- waj alus-bruhšis tuwumā, kur war dabuht lehtu un spehžigu baribu preeščh zuhlahm.

Sčai sinā ari es esmu ar teem weenās prahtos, kas ļauj zuhlahm atneštees 2 reis par gadu. Turpreti kad pee mohderneezibas grib klast eetaisihht prahtigu zuhku audsinafšanu, tad es dohdu to padohmu, lai katru zuhku til weenreis bruhke preeščh waislas, un tapehž katru gadu japatur jaunās waislas-zuhkas.

Sawas dohmas gribu isšklaidroht p. p. tahdā wihšē: Nemšim fainneezibu ar 100*) labi turetahm flauzamahm gohwihm, no kuru peena atleekahm waretu neween uszudšinaht 100 zuhkas, bet ja nem klast wehl labibu un kartufelus, tad tahs ari war nobaroht. Getaise buhtu tahda: 24 waislas-zuhkas no widuwejas fugas tohp Oktobera eesahkumā apwaislotas. Janwara beigās un Februara eesahkumā ir katrai zuhķai lahdi 6 siveni, lohpa 140—150 siveni. No sčheem islasu lahduš 24 labakohs preeščh waislas, kas lihds Oktobrim ir 8 mehneschi wezi un deewšgan isaugušchi. Tahlak nemu zitus 80 sivenus, leeku tohs isdarinaht, un tohs zitus pahrdohdu. Zuhkas tohp pehž tam, kad siveni ir apšhditi, barotas un Maija mehnesi pahrdohdas. Sčee 104 pusfuki dabu wifš peenu, lahdu masu datu miltu un, ja waijadšigs, ari drusku sehka klast. Tā trihs reišas par deenu kreetni pa-ehdinati, tohp lohpiini wismasaf 6 stundas par deenu, no pulkstē 2em pehž pusdeenas lihds pulkst. Seem wakarā, laiski lahda aplohķā, jeb us papuwes-lauku. Kad labš aplohķš, tad zuhkas war palikt wifš deenu, no pulkst. Seem rihā lihds pulkst. Seem wakarā, us ganibahm. Tad waijadsetu tikai 2 reišas deenā ehdinahht. Wifadi waijaga aplohķā waj ganekli buht uhdenam un ehnai; ja kohlku preeščh tam nebuhtu, tad ehnu war eegahdaht zaur sčalmu peejumeem. (Turpmak beigums.)

*) Preeščh masafahm fainneezibahm war aprechłinaht pehž sčhi sčaita. Deb.

Aegidius v. Sokolowitsch'a eestahde un Wez-Sahtu semkohpibas-fkohla.

(Beigums.)

Pee schihs aprehkinašchanas efam leetajuschy zaurmehra-ffaittus. Bet kad apluhkojam pehdejo 1878.—79. gadu, tad isnahf schahds rehkinums:

Direktora un wina laulatahs draudsenes alga	766	rub.	—	kap.
Balihga-fkohlotaja alga	400	"	—	"
Balihga alga, zif dauds tam no eestahdes ja-ismakfa	90	"	—	"
Utwehleta palihga-fkohlotaja ustura-nauda	100	"	—	"
Skohlenu ustura-nauda	933	"	33	"
4 deenestneeku ustura-nauda	100	"	—	"
Direktora, skohlenu un deenestneeku deputate	1898	"	13	"
Malamā nauda	34	"	—	"
Apgaismoschana	82	"	7	"
Ahrstis un sahles	35	"	25	"
Pasta-nauda, fludinajumi, gubernas awises un tā jo pr.	48	"	72	"
Reezibas-raftu papihri	15	"	40	"
Ekfemens un plaujas-fwehtki	56	"	—	"
Rakstamahs leetas	12	"	40	"
Dischlerim par gultu un tā jo pr. fatai-fschanu	11	"	—	"
Galb-anti, palagi u. t. j. pr.	13	"	25	"
Lampas	12	"	29	"
Zitas masas isdohschanas	20	"	40	"
Kohpā	4628	rub.	30	kap.

Genahkums:

Skohlas- un ustura-nauda 2681 rub. 25 kap.

Skohlenu darba wehrtiba:

Kad nu wisā fainneezibā war ar 10 strahdneekem pilnigi istift, un schai gadā bes algadscheem tomehr wehl kalps tika turehts, tad ir skohlenu darbs lihdsigs 9 strahdneeku darbam. Katrs strahdneeks dabu 130 rubl., un nu darba wehrtiba buhtu 1170 " — "

Kohpā . 3871 rub. 25 kap.

Tā tad waijadseja pee skohlas usturesschanas

peelikt klahht 777 rub. 5 kap.

Naw tizams, ka turpmak warehs schini sinā kaut-ko pahrgrohsfihht; tāpat ari netizam, ka kahda semkohpibas-fkohla war pastahweht bes palihdsibas. Rai nu ari buhtu kā buhdams, to waram faziht, ka 75 rubl. skohlas- un ustura-naudas, un weena treschdala no kalpa darba, naw nekahda leela makfa.

Pee semkohpibas-fkohlas peeder, ka tur semkohpiba tohp westa — neween kahrtigi, bet ari tā, ka skohlenu no tam ko war mahzitees. Ka tahda fainneeziba atmet masak flaidras peinas, buhs ka-tram faprohtams, kad eewehro, ka p. p. daschi darbi (lohpu kohpischana, sehshana u. t. pr.) newar tapt isdarita no tahdeem, kas to jau faproht, bet til no tahdeem, kas to grib mahzitees. — Kad ari Wez-Sahtu fainneezibu newaram un negribam dehweht par preeksch-schimes-fainneezibu, tad tomehr, kas to senaf redsejis, tagad to tilai knapi atkal pasihš. Pahrgrohschana fainneezibas sinā ir tilai schogad pabeigta, tur 14. lauks tohp lauku-eedalischana usnemts. Mehš turam par waijadšigu, wisus garohs 12 gadu rehkinumus par plaujas, lohpu tureschanas u. t. pr. eenahkumeem scheid wisā plaschumā uisshmeht. Warbuht ka spehsim schi (1870.—80. g.) rehkinumus pasneegt nahkoshā seemā.

Beidsoht wehl peemineschu kahdu wahrdu nel. Aegidius v. Sokolowitsch'a kunga testamentes leetā. Mantineeku eezelshana skan tā:

„Par sawas mantas mantineekeem un ihpaschneekeem — es eezetu un eestahdu wisus Kursemes ewangeliuma tizigus lauzineekus un semkohpjus, lai tee peederetu pee Bahzu, Latweeschu jeb zitas kahdas tautibas, un kā wina weetneeze (Repräsentantin) tohp weena Kursemes ritereschastes komiteja apshmeta tahdā wihsē, ka komiteja wisu manu eestahdi ne wis ween nem sawā fargaschana, bet ari sawu peenahkumu tāpat ispilda, kā to dara no zita mantibu fanemohht.

No scheem wahrdeem gan warehs redseht:

1) ka nelaiķa v. Sokolowitsch'a kgam naw ne prahtā nahzis, weizinaht tautiskās aspirazijas;

2) ka eestahdei buhs buht par labu — ne wis ihpaschi zaur pagasta-waldischanu aistahwetai semneeku kahrtai, kā tahdai, — bet lauzineekeem un semkohpjeem, pee kureem testators zita weetā (§ 7.) flaidreem wahrdeem ari eeskaita: wisus amatneekus, kas us semehm (laukeem) eedshwo, — muischas-semes un mahju nohmneekus, mohderneekus u. t. j. pr., lai tee buhtu wispirms Latweeschu, jeb no Latweeschu tautas zehlfchees, waj ihsti Bahzeeschu, jeb ari tā fauktee Maswahzeeschu.“

A. Heyking.

1. Peesihm. Schihs sinas ir no A. v. Heyking'a kga, kas ir ne fen eezelts par protokoles-wedeju pee Sokolowitsch'a eestahdes pahrwaldischanas komishjas, fastahditas pehz fihkeem un kahrtigeem rehkinumeem, kas rohnahs aktēs.

2. Peesihm. Wez-Sahtu muischai ir 13 kapes dahrsa, 387 puhra-weetas 16 kapes aramahs semes, 103 puhra-weetas 22 kapes plawu un 143 puhra-weetas 14 kapes ganibu.

Ne fen fanehmahm scho wehstuli, kas simejāhs us Wez-Sahtu semkohpibas-fkohlu:

Zeen. redakzija!

Schi gada „Baltijas Semkohpja“ 3. nummuru lasidams, atradu daschas afas un netaisnas apwainoschanas pret Wez-Sahtu semkohpibas-fkohlu. Mineto fkohlu labi pasihdams, tureju par sawu peenahkumu, „Balt. Semk.“ redakziju luhgt, lai usnem sawā lapā ihfu isflaidrojumu pret tahm warbuht nekahrtigi pasneegtahm Wez-Sahtu apwainoschanahm. Bet tas nenotika. Kamdeht? — man netika atbildehts. — Tā tad eedrohschinajohs zeen. „Latw. Awischu“ redakziju luhgt, schahs rindinas eelikt „Latweeschu Awises“:

Wez-Sahtu semkohpibas-fkohlu esmu 2 gadi apmeklejis.

Skohlā eestahjoht biju 25. dshwes-gadu pahrlaidis, un turklast ar ne wisai leelahm preeksch-sinaschanahm. Negribu semi usflaweht, bet esmu minetds skohlas gaddes semkohpibas sinaschanas labi ween eekrahjees preeksch sawa darba-lauka. Par to nespehju deewsgan pateiktees saweem skohlotaieem. Ko Th. Roland'a kgs minetā „Balt. Semk.“ nummura raksta par skohlenu peedalischanohs pee fainneezibas-darbeem, man jaleezina, ka pasinotajs schini sinā par dauds kalpo netaisnibai. Kameht Wez-Sahtu semkohpibas-fkohlu apmekleju, tika wafarā wispahrigi kahdas 8 1/2 stundas, un seemā kahdas 5 1/2 stundas par deenu fainneezibā strahdahts. No Oktobra lihds Aprila mehnescham mahzijamees klafē ikdeenās 3—4 stundas daschadas mahzibas. — Tagad, tur patš fainneezibu wedu, esmu jo pilnigaki pahleezinahhts, ka semkohpibas skohleneem ne buht neleek par dauds fainneezibā strahdaht. Tagad ari jo pilnigi noprohtu, zif gruhti direktora kgam nahkshs, tohs pa datai us prohwi liktohs darbus ar skohleneem peenahzigā mehra un laikā dabuht gatawus. Ari tas, kas par skohlenu flikto usturu ir teikts, prohti, ka dabunohht badu zeest, naw teefa. Lai koste ari weenkahrscha, bet deewsgan laba, ar ko zilweks war pahrtikt. Kad skohlenu pelnijuschu, tad direktora kgs par wineem gahdā; ari par mani direktora kgs ir gahdajis — kā tehws. Es buhtu nepateizigs, ja nelezinatu, ka „Balt. Semk.“ par Wez-Sahtu semkohpibas-fkohlu ir islaidis laudis — pawisam netaisnas sinas.

Lawenowēku Jahnis,

Lihhtu-muischas pahrwaldneets.

„Baltijas Semkohpja“ rakstu, kurā laudis laidis netaisnas sinas“ par mineto semkohpibas-fkohlu, neturam par wehrtu schē eewehroht; jo newaram sawu lastaju deht „Latw. Awises“ pildihht „ar Balt. Semk. netaisnahm sinahm un apwainoschanahm“. Tilai peeminam, ka „Balt. Semk.“, kas gribeja muhsu teizamo Kursemes semkohpibas-fkohlu zaur sawahm usbrufschanahm nowahrtā likt, to paschu ir pateesibā usflawejis; jo to, ko „Balt. Semk.“ nizina, laudis wispahrigi wehl wairak sahl zeenihht. To apleezina Sintenis'a direktora kgs, kas mums sinojis, ka pehz Theodora Roland'a kga usbrufschanas skohlenu peeteifuschees jo leelā flaitā. Naw faprohtams, kamdeht Theodora Roland'a kgs grib fazelt ne-ustizibu ne wis ween pret Kursemes ritereschasti, kas teescham upurus nesufi pee schihs skohlas dibinaschanas un usturesschanas, bet ari pret paschu fkohlu, kas ustizigi strahdajusi Latweeschem par fwehtibu un jau dascham jamneklam peeschlihrufi labu maises gabalinu. — Sintenis'a kgs ir daschu gadu preeksch „Balt. Semk.“ rakstijis, bet tagad to wairs nedara. —

Kechnina mihlesfiba.

Behstüriga karaktere-bilde. (Aistahstijums).
(Stat. № 13.)

Kungam likahs laiks par ilgu buht, kamehr Ostierna ar sawu apgehru tapa gataws. Kad nu wifs bija gataws, ari Astinsch eeradahs paschā laikā, un teiza augstneekam, ka buhschoht pawadiht sawu draugu.

„Mans usdewums til ir Torbernu Ostiernu us Stokholmi aiswesti,“ schis teiza.

„Muhš nekad neschkirs,“ Astinsch atbildeja, „jo mehš esam kaimini un draugi jau no behrnu deenahm, un arweenu gatawi, katru klismu kohpā panest.“

Kungs bij ne masā libelē; jo katru issklaidrojumu, ka nedrihst sawu draugu pawadiht, Astinsch stuhrgalwigi atraidija. Kungs galā atwehleja, lai brauz lihdsā. Abi jaunee semneeki nodewa sawus lauzinūs kaiminu usraudfiba, un aisbrauza us Stokholmi.

Zelā abi draugi spreeda par Ostiernas aizinajumu us kechnina pili, un beidschoht Astinam pateesi isdewahs peerahdiht, ka tas noteekoht mescha-zuhkas deht; turklaht ari peemineja, ka kechninsch Gustafs Adolfs mehdschoht no semas kahrtas laudihm daschreis scho un to isklau-schinahht par semneeku dsihwi, un tā tad nebuhschoht gruhti „zuhkas deht“ aisbildinatees. Stokholmes kungs pa tahm starpahm bij ar aismigtahm azihm ratu stuhri eespeedees, un likahs guhoht.

Behz ihfa brauzeena wini notapa Stokholmē, un abi semneeki iskahpa ar pukstoschahm firdihm pee kechnina pils. Winu pawadons tohs usweda pa platahm almina trepehm un atstahja kahdā preeksch-istabā. Behz mas minutehm eeradahs kahds augsts kungs, kam bij usdohts, nowest Ostiernu pee kechnina. Kad draugi to redseja eenahkam, tad tee to tureja par paschu kechninu, un lohzi ja zelus. — Kungs fmaididams fazija: „Man ir pawehlehts no Jums to, kuru pa Osti-ernu fauz, west pee kechnina. Nahzeet, jaunekli, man lihds. Nebaida-tees, kechnina majestete ir schehligs un labs kungs.“

Gustafs Adolfs fanehma semneeku sawā kambari. Torberns redseja, ka tas bij tas pats, kas winu ne fen Astina dahrsā bij usru-najis.

Kechninam bij jau pasinohts, kas notizis; tapehz winsch prasija fmaididams: „Kahdu noseegumu Juhš ar Astinu eseet padarijuschi, ka no strahpes bihstatees.“

„Schehlastibu, mans kungs un kechnin, manam kaiminam Astinam un man!“ Torberns zelos medamees luhdsahs! „Mehš nekad wairs pret medibas-likumeem nedarisim, — un tad mehš jau to mescha-luili ne-esam noschahwuschu un peefawinajuschees, bet tilai ar schahweeneem no kahda rahzinu-lauka aisdinuschu.“

„Tas ir labi,“ kechninsch fmedamees teiza, „ka teefnesis ir Dewi un Tawu kaiminu ar sudraba mahrtu apstrahpejis; tā ta leeta ir beigta, un es zeru, Juhš us preekschu maras mescha-zuhkas likfeet meerā. Waj Taws draugs Astinsch ari ir tē!“

„Ir gan, kechnina majestete. Winsch gaida preeksch-istabā, lai sinatu, waj mans kungs un kechninsch mani schehlastibā jeb bahrgumā atlaidihš.“

„Uklausees, ko es Dew teifschu, Torbern Ostierna,“ kechninsch semneekam lika pazeltees, un tad fazija: „Kechnini juht tapat, ka ziti zilweti; wini labpraht reds pee fewis tahdus, kas ihstā laikā wineem fala pateesu wahrdu; kas nerunā lischku walodas, bet Deewa taisnibu, un nebihstahs ne no kahdas waras.“ — Es ar Dewi eepasinohs. Tawa ustizigā, tihra draudfiba, ko Tu, nabaga semneeks, sawam nabaga kaiminam parahdiji, ir reti atrohdamā. Astinam Tu esi manta, par ko wina kechninsch to apskausch. Tapehz es gribu Dewi sawā pili usnemt, Ostierna; es gribu Dewi preeksch ta usdewuma, ko Dew esmu nodohmajis eerahdiht, peenahzigi likt isglichtoht, — un tad esi ari man tahds draugs, kahds Tu esi Astinam. Es wairak nepagehru, ka lai Tawa firds paleel ta pati, un lai Taws ustizigais un gohdigais prahts nekad negrohshahs. Dew buhs man arween faziht — taisnibu. Waj wari to apsohliht, Torbern Ostierna?“

Semneeka azis mirdseja afaras. Kechnina wahrdi to bij dsili aisgrahbuschi. Bet tas tilai bij masu brihtinu; drihs winsch atkal fanehmahs.

„Sawam kechninam un kungam paklausiht — ir mans peenah-kums,“ winsch atbildeja. „Es neschkirohs labpraht no sawas fahdschas un dsihwes, kura esmu dsimis un audsis; bet majestete wareet par manim pawehleht. Bet ja es nespehju sawu usdewumu pildiht, jeb ja mans kechninsch un kungs zitadi apdohmajahs, — nu, tad man wehl paleel manas dsimtenes fahdscha un manas masahs mahjinās, un es

palifschu atkal, kas es tagad esmu, — semneeks Torberns Ostierna. Bet kad nu man tahda augsta laime fmaida, Juhfu majestetes tuwumā palikt, tad es luhdsu, mani no Astina neschkirt.“

„Es gahdaschu par wina laimi,“ kechninsch atbildeja. „Tagad eij atkal pee wina, un nesaki, ko esi dsirdejis.“ Ostierna atwadijahs, un isgahja ar preeka spulgoschahm azihm preeksch-istabā, kur Astinsch to gaidija. Us kechnina pawehli tapa abi semneeki pee bagatas mal-tites westi, un kad bij ehdufchi un dschruschi, atkal us sawu fahdschu aiswesti. Mahjās pahrbraukuschu wini stahstija par Stokholmi un paschu peedfihwojumeem. Sawu wahrdu turedams, Ostierna neteiza par faruau ar kechninu neweenam, pat ne Astinam.

Astinas deenas wehlaht Torberns Ostierna zeloja us Stokholmi. Tagad tas wairs nebij nekahds noslehpums, ka prastais semneeks ir kechnina labpatifschanu eemantojis, un pili dsihwohs. Gustafs Adolfs winam lika baudiht freetnas mahzibas, un atlahwa tam, kad bija swa-bads no waldibas darischanahm, palikt kechnina tuwumā. Neweens newareja apfert scho kechnina laipnibu un schehlastibu, ko schis semas kahrtas jauneklis baudi ja, un pili tschuffsteja, ka Torberns esohht ne-laike kechnina Kahrla meefigs dehlš, un Gustafa Adolfa pusbrahlis.

Kechnina draudfīgā pasemoschanahs un schehlastiba nedsemdeja mihlulifcha firdi augstprahhtibu, un neweenu azumirkli, tagadejā augstā kahrtā buhdams, tas ne-aismirsa, ka ir semneeka dehlš. Schi at-mina to issargaja no lepnibas, un wina firdi no famaitaschanas. Draudfiba ar Astinu palika ta pati: „Ja Tu manitu, ka es drusku zi-tadi isturohs,“ winsch tam bij teizis, „tad faki to man tuhliit azis, un Tu redsefi, ka es atkal buhschu Taws wezais draugs Torberns.“ Un pateesi, kechnina mihlulifcha usweschanahs bij til teizama, ka pat pils lohzeeki winu ne-apklauda, bet to pateefigi mihleja.

Ostierna kechnina pili eestahja 1617. gadā, un 1619. gadā mehš to jau atrohdam par kechnina kambar-meisteri, un par leibwardijas wirfneeku. — Tani gadā isrihloja kanzleris, grahs Alfels, leelu masku-balli, us kuru pils lohzeeki, un ari pats kechninsch bij eeluhgti. Starp wisahm maskahm tapa jo wairak eewehrota kahda Greeku drahnās gehrbusees dahma. Winas augumu wisi apbrihnoja. Kad maskas tapa noliktas, parahdijahs winas flaitums wifā pilnibā. Wisi bij aisgrahbti.

Kechninsch Gustafs Adolfs scho krahfchno radijumu eeraudfijis fajuta, ka par draudfibu ir wehl kahda leelaka wara. „Torbern,“ winsch schim fazija, „zil debeschligi flaitis ir schis tehls! Ak, kas ir trohna spohschums pret schahdu majesteti! Kas ir augstums pret flai-stumu!? Aplauschinajees, Ostierna, kas schi jaunawa ir, un kas wi-nas radi. No Stokholmes wina drohschi naw, — warbuht no swe-schas semes.“

Mihlulitis steidsahs kechnina wehleschanohs ipildiht. Winsch issinaja, ka schi jaunawa ir Salstrema barona meita, un ka dsihwojoht us semehm Lessfes pili, un ka tilai reti nahkoht us galwas-pilsehtu. Bezaki usaudfinoht scho sawu weenigo behrnu tahlu no kechnina pils spohschumeem, lai schi jautā puke paliktu issargata no wehtrahm un negaisa, kas daschbrihd plohsahs kechninu un augstmanu pils.

(Turpmat wehl.)

Nofazijumi.

par gohda-algu peespreeschanu un isdalifschanu treschā Baltijas zentral-istahde, kas schi gada Junija mehnesi tiks Rihgā notureta, ir tagad jau Wahzu walodā isnahkuschu. Nofazijumi schkirahs diwi dasās: wispahrigos un jo fihlōs nolikumōs. Wispahrigee nolikumi nosaka tohs pamatus, us ko gohda-algu peespreeschana un isdalifschana tiks dibinata, un fihlee nolikumi pasneeds istahdamo leetu eedalifschanu jo fmallās schkirās, kur tahs tiks sawā starpā falihdsinatās un pehz wehr-tibas noswehrtas. Istahdamo leetu schkiras ir nofazitas jau paschā istahdes programā; schē tilai katra schkira ir sadalita wehl ihpaschās nodalās, kā p. p. sirgi:

A) Arabeefschu sirgi: a) apafsch 3 gadeem wezi: 1) chrseli, 2) kehwes; b) pahri par 3 gadeem wezi: 1) chrseli, 2) kehwes; B) Anglu sirgi: a) apafsch 3 gadeem wezi: 1) chrseli, 2) kehwes; b) pahri par 3 gadeem wezi: 1) chrseli, 2) kehwes u. t. pr., u. t. pr., tadeht scho eedalifschanu waram atstahht ka masal swarigu fihlumōs ne-eewehrotu; turpreti wispahrigee nofazijumi usrahda to fakni, no ka schi eedalifschana iszetahs, un tohs pamatus, us kureem wina, ka ari pati gohda-algu peespreeschana dibinafees, un tadeht pasneedsam schohs nolikumus gluschi tā, ka wini tagad isfludinati:

§ 1. Šchai istahdê isdalamo gohda-algu flaits naw nolikt; winsch tiks nospreests pehz to leetu wairuma, kas buhs istahdê gohda-algas ispelnijufhas.

§ 2. Weenigi teescham kreetni istahdijumi tiks ar gohda-algahm puschfoti, tadeht ar to wehl nepeeteek, ja kahda istahditâ leeta ir sawâ schkirâ ta labakâ.

§ 3. Tahdas istahditahs leetas puschkofchana ar gohda-algu, kas ar wispahrigo mehru (pehz § 2.) mehrijoht tahs nepelna, war to-mehr notikt un ir wehlejama, ja winas istahditajâs peeder pee masgruntneekem jeb masumâ strahdatajem, un ja schi leeta ir ihpaschi tad ehl eewehrojama. Bet tahdâ atgadijumâ ari ir ihpaschi japeemin, tadeht gohda-alga peespreesta.

Peeshimejums. Schim nosazijumam ir ihpaschi tas mehrkis, lai masgruntneekem buhtu eespehjams pascheem sawâ starpâ mehritees.

§ 4. Gohda-algas buhs selta-, sudraba- un bronses medakas, usteifschanas-raksti un naudas-prehmijas.

§ 5. Selta medakas tiks peespreestas til weenigi paschas Baltijas wispahrigi eewehrojameem panahkumeem.

§ 6. Sudraba- un bronses medakas un naudas-prehmijas tiks peespreestas tikai tahdahm leetahm, kas Baltijas buhschanu eewehrojohht par labahm un derigahm atsihtas. — Usteifschanas-raksti turpreti tiks dohti ari tahdeem istahditajem, kuru istahdijumi atrasti par kreetneem, lai ari winu labums un derigums nesihmejahs us ihpaschahm weetigahm wajadsihahm.

§ 7. Medakas un usteifschanas-raksti tiks peespreesti tikai istahdito lohpu audsinatajem un istahdito leetu sagatawotajem, bet ne wis agenteem, uskuptscheem u. t. pr.

Peeshimejums. Peerahdijums par pascha audsinaschanu jeb istrahdaschanu war tiks pagehrehts.

§ 8. No ahrsemehm us istahdi eewestee lohpi dabu tikai usteifschanas-rakstus un naudas-prehmijas.

Peeshimejums. Par us istahdi eewesteeem ahrsemes lohpeem tiks usskatiti wisi tee, kas wehl pehz 15. Nowembera 1879. g. (tas ir pehz istahdes programa iscludinaschanas) Baltijâ eewesti.

§ 9. Pee masgruntneekem peederofcheem istahditajem ir at-lauts nemt par programa I. kategorijâ apasch A peeshimeeteem istahdijumeem peespreestahs medakas weeta schai lihdsigu naudas-prehmiju.

§ 10. Pehz programa grunts-schkirahm isdarofschâ komisija iswehlehs gohda-algu nospreedeju nodalas, kas spreedihs par schai schkirâ istahditahm leetahm.

§ 11. Preeksch paschas spreeschanas usnemschanas spreedeju nodalahm ir ja-iswehl sawi preekschneeki un sekreteeri un japahrleezinajahs no tam, ka stary schahm nodalahm naw peenemti nekahdi gohda-algu peespreeschanas pamati, kas nesa-eet ar ziteem lohpa jeb nebuhtu pehz agrakeem eewehrojumeem derigi un leetajami.

§ 12. Wisi nodalu spreedumi teek taifiti pehz klahht esofcho spreedeju balsu-wairuma, bet ja balsis weenadi isdalijuschahs, tad preekschneeka balsis ischkir.

§ 13. Pee spreedumu taifischanas istahditaji ir peelaischami til weenigi us paschu spreedeju klaidri isteiktu wehleschanohs.

Schohs „nosazijumus“ zeen. lastajeem pasneegdami, esam pahrleezinati, ka Latweeschi, kas labi sin, kahds swars istahdehm pee faimneezibas weizinaschanas, ari nems jautru dalibu pee schi gada trefchahs Baltijas zentral-istahdes.

Drupas un drufkas.

Munzis un pawahrs.

„Pawahrs“, kas bij leels grahmatneeks, aismetahs no kufkas us krogu (winsch bij gohdigs wihrs un dsehra sawa drauga behres). — Mahjâs winsch atstahja „runzi“, lai apfargâ ehdeenu no peleh. Bet lo „pawahrs“ gan atrohd, atpakat atnahzis? Us grihdas pihraga atleekas, un „runzis“ pats faktâ ais etika muzinas nurdedams un ruhldams publejahs ap zahlenu. „Al tu negala, tu pagans!“ „pawahrs“ fahk bahrt „runzi“. „Waj tad tew naw nemas fauna no seenahm, ne tik ween no zilwekeem?“ (Bet „runzis“ lohjidams lohka zahli sawâ fungi.) „Lihds schim biji arween tahds gohdigs, un tewi lika ziteem „runtscheem“ par preekschsihmi; bet nu! — Al, tawu kaunu! Nu jau wisi kaimini teiks, ka „runzis“ negehliis, ka „runzis“ sagliis, ka „runtscha“ newar wairs laist ne tik ween kufkâ. — ne, „runtscha“ newar laist ir ne pat sehâ, tapat ka newar laist wilka aitu-kuhti; nu jau wisi teiks, ka „runzis“ wifam schim apgabalam ir par mehri, par pohstu, par sehrgu!“ (bet „runzis“ klausahs un ehd), un leelais runatajs ber wahrduis, ka pupas, un nebeids doht labu mahzibu. Un kas tad nu galâ isnahza? Kamehr „pawahrs“ tura leelahs runas, tamehr „runzis“ apehdis jau wifu zepeti. — Bet es dascham labam pawahram dohtu to padohmu, eezirst seenâ, „ka tur naw jatura runas, kur ar waru jadara nedarbeem gals.“

Atbildes.

—: Bei staidrahm peerahdischanahm newaram par „nehahrtibahm Zuhhu meestira“ „Wifis“ runahht. Sinodami padaritum „finamam schandaram“ leelas nepatifschanas. — Tahdas leetas ir gruhti peerahdiht.

April II.: Balbeems par peesahtijumu. Ne-atrohnahs nelahds swarigs notifums; tapehz zeetifim schoreis klusu.

Zihrtu Wanagam: Newaram „Dhlschlera papum“ to wehtuli peesuh-tiht. Notifumi, par kureem rakstiat, ir tik negehligi un nejauki, ka weelajibas likumi aifseeds, klaiji runahht. Kad „Dhlschlera papus“ neweenam zitam nefazitu, buhtu labi; bet „Dhlschlera papus“ jau ir wezs plahpa, un ihpausch tuhltofchu-tuhltofcheem.

—rr.: Zuhhu spreedums par W...s draudsi eet pa weenu pusi. Wehs winu pasihstam no zitas un — labakas pufes, prohti par tahdu, kas gahmu, beewa-bihjafchanu un wifadu kreetnibu wispahrigi mihle. Pehz weena-ohtra istureschanahs newar wifu draudsi apispreest. Sinojumu par „Zaunjelgawas Aleksandera fohlu“ lastieet „Bajuzas un fohlas sinas“.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludinafchanas.

Keisariflas Majestetes,

wifu Kreewu Patwalsineeka
2c. 2c. 2c.

pawehli

iflajich Bauflas aprinta-teeja Kaunzmes malu-muischas Dsikalnes nelakta arendatora **Krischajana Zsina** atstahthas mantibas leelâ schahdu

ufazijnajumu,

zaur kuru wisi tee, kas pee minetâ Krischajana Zsina atstahthas mantibas zaur jeb kahdu nosazijumu kaut kahdas mantofchanas- jeb zitas kahdas teefbas jeb praifschanas gribetu peeneht, jeb kas tam parahdâ buhtu, teel ufazijnati un azijnati, us **8. Maiju 1880. g.** nolikto weenigo peemel-deschanahs- un isflehghanas-terminu ar sawahm tahdahm mantofchanas- un parahdu-praifschanahm scheit meldeetes, tahdas peenahzigi usdoht un aprahdiht, bet lihds ar to ari jawis parahdus usdoht, — ar to peedraudefchanu, ta parahdu u. t. j. v. praifstaji, kuri nebuhtu meldejuschees, ar sawahm mantofchanas- un parahdu-praifschanahm tiks atraiditi, un teem muhschiga kufu-zeefschana uslikta; bet ar tahdeem parahdneekem, kas nebuhtu meldejuschees, tiks pehz lituma darihhs. To lai teel wehrâ!

Bauskâ, 17. Merzâ 1880.
(N 963.) Teejas wahrda:
(S. W.) **Barons Rönne**, sekreteeris.

Bee Rundales peederigs **Zahnis Klah-winsch** ir preeksch 3 gabeeem pee schi pagasta peederigo **Jahna Wiska** un wina laulatahs drauhjenes **Dahrtas** dehtu, **Zuri**, behrna weeta peenehmis (adopteerchis); tapehz teel wisi tee, kas pret tahdu adopteerefchanu kahdu likumigu eemeftu bohmatu zelt, ufazijnati, jawas eerunas 21. Maijâ 1880. g. pee Rundales pagasta teefas peeneht, jo wehlat neweens wairs netiks klausihhs, bet adopteerefchana, ta preeksch tam dohtee un pastahwofchee likumi to pawehl, apstiprinata.

Rundales pag.-namâ, 19. Merzâ 1880.
(N 165.) Preekschseh.: G. Wessmann.
(S. W.) Pag.-ftr.: M. Schlofsberg.

Altenes-Brunawas pagastam, Zaunjelgawas aprinti, ir

skohlotajs

wajadsihs. Lohne ir us 160 rubl. apispreesta; skohlotajam paleel wafaras-skohlas eenahfchanas un pee skohlas peederigâ seme, kahdas 3 puhweetas teela; pagasts bohhd 6 ahs malkas, un preeksch apgahsmofschanas janahkâ kairam fohlenam 40 kap. — Skohlotajem, kuri to weetu gribetu peenemti, ir ar mahzibas- un ufweefchanahs-leezibahm 30. Aprilî f. g. japeeteizahs pee pagasta-waldischanas **Talinas** teefas-mahjâ.

Talpinâ, 14. Merzâ 1880.
(N 32.) Pagasta-wezakais: M. Kallupp.
(S. W.) Strihw.: G. Blumberg.

Wisi tee, kam pret pee **Abgulbes** pagasta peederigâ **Frits Stantewigâ**, **Anfcha** un **Trihnes** dehta, adopteerefchanu — no meetas **Lihba Jansohn** kahdi eemefti buhtu, teel no **Abgulbes** pagasta-teejas zaur scho ufazijnati, 10. Maijâ sch, g. scheit melde-tees, jo wehlat neweens netiks klausihhs.

Abgulbes pag.-teejâ, 18. Merzâ 1880.
(N 23.) Preekschseh.: R. Slawe.
(S. W.) Strihw.: G. Parup.

Krohna **Garofes** pagasta-walde (Str. **Gar-rofen** Gem.-B.), **Dohbeles** aprinki, dara ar scho sinamu, ta is scheijenes pagasta-maga-fihnes

600 mehri rudsu

tiks 8. Aprilî f. g. wairafshohlfchanâ pahrdohhti.

Laktâs, 18. Merzâ 1880.
(N 132.) Pag.-wez.: M. Sufian.
(S. W.) Rakstu-web.: M. Baumann.

Wisi tee, kam pret pee **Batkaises** pagasta peederigâ laulata pahra **Kristapa** un **Annas Schmiidt** dehta, **Behtera**, adopteerefchanu — no pee ta pascha pagasta peederigâ laulata pahra **Jana** un **Lihfes Silber** kahdi eemefti buhtu, teel no **Batkaises** pagasta-teejas zaur scho ufazijnati, 3. Maijâ f. g. scheit meldeetes, jo wehlat neweens wairs netiks klausihhs.

Maf-Batkaisf, 19. Merzâ 1880.
(N 114.) Preekschseh.: M. Affenberg. †††
(S. W.) Strihw.: G. Parup.

Zohdes pagasta-teeja ufazijina zaur scho wifus, kureem kahdas likumigas eerunas pret to buhtu zelamas, ta pee **Str. Genu-waldes** pagasta peederigee laulatee laubis, **Zehfaks** un **Zise Bergmann**, **Krauklu-skalna** faimneeki, pee schi pagasta peederigo laulato laufchu, **Wahrtina** un **Lihfes Stahl**, **Kalu-Mefcha** faimneeki, dehtu, **Zeh-fabu**, 9 gabus wezu, ihsta weeniga dehta weeta par aubfekni (Adoptiofohn) peenem, schahdas eerunas lihds 5. Aprilim f. g., pulksten 10ds rihtâ, pee schihs pagasta-teejas peeneht. Pehz ta termina schi adopzija us priwatlikumam 185. § grunti tiks wisgaligi noslehgta, un nepeenems wairs nekahdas pretunas.

Zohds pag.-teejâ, 8. Merzâ 1880.

Kad pee **Šnawas** pagasta peederigâ atraitne **Gewa Stern**, kuraî naw neweena meefiga behrna, pee **Strundas** pagasta peederigo laulato draugu **Ersta** un **Zifes Beckmana** dehtu, **Jani**, behrna weeta peenem (adopteeri), tad teel wisi tee, kam pret schahdu behrna peenemfchanu kahda eeruna buhtu, no **Strundas** pagasta-teejas ufazijnati, to pee winas lihds 15. Maijam f. g., kurech par weenigo isflehghanas-terminan nolikt, peeneht, ar to peefohbinafschanu, ta wehlat neweens wairs netiks klausihhs, bet tiks muhschiga kufuzefschana uslikta un pehz likumeem darihhs.

Strundâ, 21. Merzâ 1880.
(N 282.) Preekschseh.: R. Weinbach.
(S. W.) Teej.-ftrihw.: G. Hecker.

Keisariskas Majestetes,

wiſas Krewwi walſes Natwaldneeka
u. t. j. pr. u. t. j. pr. u. t. j. pr.
pawehli

teel no Meſhotnes pagasta-teeſas, — peh
tam, kad no winas par pee Behrſteles pa-
gasta peerakſita, biſuſha Meſhotnes Jaun-
muischas (Mafhof) rentneeka, **Zahna Frei-
mana**, wiſu mantibu 27. Merza 1880. g.
parahdu beht konturſe noſpreesta, — u
Kurſemes ſemneeku-likumu 493. § grunti
zaur ſcho uſajinati wiſi, fureem pee Zahna
Freimana un wina mantibas lahdas praſi-
ſhanas, tahs lihds 5. Junijam 1880. g.,
kurſch par weenigo iſſlehgſhanas-terminu
ſchini leeta nolikts, pee ſchihſ pagasta-tee-
ſas peeneſt un peerahdih, un ari mineta iſ-
ſlehgſhanas-termina, ja negrib jawas pra-
ſiſhanas teeſibas ſandeht, ſche perſonigi,
jeb kur ailaunts, zaur likumigu pilnworu at-
naht un tahtal waijadhgo eewehroht, ar
to noſajichamu, ka wiſas lihds 5. Junijam
1880. g. ka waijadhſgo nepeneſtahs praſi-
ſhanas ſebat wairs neſlauſihſ un atraidihſ.
To lai leek wehra!

Meſhotnes pag-teeſa, 27. Merza 1880.
(N. 125.) Preeſchſch. w.: Z. Krammin.
Scrihw.: C. Stahl.

Behtras-muischa dſhwobama, pee Kur-
mes peederiga laulthas-pahra Mahrtina un
Dihbas Rowalewſka deſlu, Mahrtinu, ir
pee Behtras-muischas pagasta peederige laul-
thas-lauidis Indrikis un Trihne Mſhelit iſhta
weeniga dehta weeta par audſekni peeneſ-
muischi; tamdeht teel wiſi, kas dohmata
teiltai behra adopteereſhanai lahdus liku-
migus eemeſlus liſt zela, zaur ſcho ſludi-
naſchamu no Wez-Platonas pagasta-teeſas
uſajinati, jawas eerunas 1. Maija ſch. g.
ſcheitan peeneſt, jo wehlah neweens netiks
peeneſts, bet uſ weetas atraidihſ.
Wez-Platonē, 22. Merza 1880.
(N. 92.) Preeſchſchd.: A. Weiland.
Teef.-ſtr.: A. Allen.

Jaun-Platonas pagasta-waldischana dara
ſinamu, ka 14. Aprili ſ. g. Jaun-Platonas
nabageem ruhmes-weetas tiks eerahdiras un
maise par to laiku no Jurgeem ſ. g. lihds
tam laifam n. g. apſpreesta; tamdeht iſ-
ſatram pagasta-lohjekſim, kurſch zerehu ruhmi
un uſturu peepriſht, waiſag teikta deend
Wez-Platonas teeſas-nama eerastees.
Wez-Platonē, 26. Merza 1880.
(N. 41.) Wezafais: J. Zierul.
Scrihw.: A. Allen.

No Salbus krohna pagasta-waldischanas
teel ſinams darihſts, ka 25. Aprili ſ. g.
Salbus iſhwemajamais

ſfoblas-nams

uſ maſakſohliſchamu tiks liſts. — Iſſohli-
ſchanas noſajichami ir ſairu deenu pee pa-
gasta-walbes ceſlatami.
Salbus teeſas-nama, 28. Merza 1880.
(N. 170.) Pag.-wez.: J. Sawiſky.
(S. W.) Teef.-ſtr.: Kilpe.

No Grendſchu, Jelawas, Degahles,
Suhku (Wauſhof), Snapiu (Friedrichsberg)
un Behrertahles pagasta-waldischanam,
Tutuma aprink, teel wiſeem 1859. g. di-
muischem, pee ſcheem pagasteem peederi-
geem pagasta-lohjekſteem ſinams darihſts,
ka wineem pehz wimu peederibas —
3. Aprili 1880. g. pee Grendſchu,
7. Aprili 1880. g. pee Degahles, Beh-
rertahles un Snapiu, un
8. Aprili 1880. g. pee Jelawas un
Suhku

pagasta-waldischanam Grendſchu teeſas-
nama ſafanah, jo ſchimis deendās tiks ſa-
ſauſſchanas-liſtes ſairu par 1880. g. preeſchſch
laſitas, — pee tam teel peeminehts, ka ſafauſ-
ſchanas-liſtes diwu nedelu laita, rehlinahſts
no tahs deenas, kurā winas tiks preeſchſch
laſitas, warehs ſairu deenu, bej ween
ſwehdeenas, tik ceſtatitas, kurā laifa, bet
ari ne wehlah, ſuhdſbas par liſtu ſaſtahdi-
ſchamu pee Tutuma aprinka-lomihſas ſara-
deeneta leetas warehs tik peeneſtas.
Miterſchafes pag.-nama, 20. Merz 1880.
(N. 184.) (S. W.)

Sludinaſchana.

No Jaunjelgawas pilſchta-walbes teel
ſinams darihſts, ka pee winas diwas ſohli-
ſchanas, 7. un 9. Aprili ſ. g., ſhohs uſ
dſimtu nohmu pee pilſchta peederſchohs

femes-gabalus

N. 98—116. Iſſohliſchanas nolihgumus
war ceſtatitees pilſchta-walbes kanzeleja.
Jaunjelgawas pilſ.-walbe, 14. Merza 1880.
(N. 335.) Pilſchta-galwa: O. Schulz.
Pilſchta-ſekret.: Schabert.

Uſ jawa ſpreeduma grunti no 9. Febru-
ara ſ. g. uſajina Jelawas pagasta-teeſa
wiſus tohs, tam lahdas praſiſchanas buhtu
pee nomirſchā Grendſchu Behrſu-trohſe-
neeka **Zahna Weinberg'a** mantibas,
ka ari tohs, kas Weinberg'am ſo parahda
palikuſchi, jawas praſiſchanas un parahdus
lihds 16. Aprili ſ. g., kurſch par weenigo
iſſlehgſchanas-terminu nolikts, pee ſchihſ
teeſas peemeldeht, jo wehlah neweens wairs
netiks ſlauſihſts, un ar parahdu ſlehpjeem
tiks pehz likuma darihſts.

Grendſchu teeſas-nama, 9. Februari
1880. (N. 142.)
Pee ſihm. Schai ſludinajumā bij wahrdſ
pahrdulahſts; ſtahweja „Weinberg“ —
kur jalasa

„Weinberg“

(ſtat. Nr. 9., 10. un 11.)

ſfoblotajs

ir preeſchſch Leel-Auzes pagasta waijadhſg.
Kas ſcho weetu gribetu peenemt, lai driſha
laifa peeteizahs pee Leel-Auzes pag.-waldis-
chanas, un peeneſs waijadhſgohs leezibas-
raſtus.
Leel-Auzes pag.-nama, 15. Merza 1880.
(N. 36.) Pag.-wez.: M. Jurewits.
(S. W.) Scrihw.: C. Reichmann.

50 rublu fudr.

pateizibas-maſas
tam, kas Mſhwiku pagasta-waldischana iſta-
dras ſinas waretu doht par diwi Sma-
ſchu Kuzemu ſainneekam 21. Merza nakti
no ſtaſta iſſagatam ſehwehm:
1) behra, 11 gadus weza, ſeduktas wee-
ta maſs baltuminiſch, 75 rubli
wehra;
2) behra, 7 gadus weza, bej ahrigahm
ſihmehm, tik mehles gala iſſperts maſs
rohhiſts; 75 rubli fudr. Ari diwe-
jas ahdu ſihles (ſchiras) ar pohru
eemantkeem ir lihds ar ſehwehm ſagti.

Wez-Mohlu pagasta-teeſa dara ſinamu,
ka pirmbeem, 7. Aprili ſ. g., Wilſales Til-
temaſchu-mahjas

uhtrupe

tiks notureta, kur ſirgus, ſlauzamas goh-
wis, gohtenes, aitas, zuſhas, wiſadus ra-
tus, ragus, famanas un daſchadas wir-
ſchafes-leetas no pilnigas mahju-buſſcha-
nas pret ſtaidru naidu wairakſohliſchana
pahrdohs. Uhtrupe ſahſtees pulſten 80s
no rihta.
Wez-Mohlas, 8. Merza 1880.
(N. 15.)

! Uhtrupe!

Jaunpils Fridikenu-mahjas 8. Aprili
ſ. g. tiks pahrdohſtas gohwis, ſirgi,
aitas, zuſhas un wiſadas wirſchafes-
leetas pret tuhli ſtaidru maſu wairakſoh-
litajeem. Minetahs leetas war ari dabuht
pirki tapat apakſch rohſas.

Uhtrupe!

tiks notureta Dſſolmuischas Zihſarōs
9. Aprili ſ. g., pulſten 100s no rihta,
kur pahrdohs ſirgus un zitus lohpus,
un wiſu pilnigu mahju-eeſchwi.

! Uhtrupe!

Pee Jelgawas pilſchta peederiga muischa
Mahts-muischa
tiks 7. u. 8. Aprili ſ. g. notureta,
kurā ſlauzamas gohwis, ſirgus, wairakſoh-
weenjuhgu ſaltus ratas, ragus, ezeſchas, ma-
ſohs un leelohs arklus, ſirgu-leetas, ſirgu-
luk-maſchini, un wehl wiſadus zitus ſain-
neezibas-rihtus pret tuhli maſu wairakſoh-
ſohlitajeem pahrdohs.

Uhtrupe

tiks notureta Krohna-Wirzawas Rudſu-
krohga 15. Aprili ſ. g. Pahrdohs
wijadas krohga- un ſainneezibas-leetas,

! Uhtrupe!

Dhrdeem, 15. Aprili ſ. g., tiks Jaun-
ſefawas ſfoblas-nama (pee Dohſeles) da-
ſchadas ſainneezibas- un ſemtohpibas-leetas,
ka ari lohpi wairakſohliſchana pahrdohi
pret tuhli ſtaidru aſmaſu.

Zaur ſcho teel ſinams darihſts, ka pirm-
beem, 7. Aprili ſ. g., **Maſ-Wil-
ſtene** (Tutuma aprink) uhtrupe tiks notu-
reta, kur pret tuhli ſtaidru maſu wairakſoh-
ſohlitajeem pahrdohs
**ſirgus, gohwis, daſcha-
das laufa- un ſainneezib-
bas-leetas.**

Arendators Kühr's.
! Uhtrupe!

Leel-Auzes Tancenu-muischa tiks 14. Ap-
rili ſ. g. uhtrupe notureta, kurā ſlauzamas
gohwis, ſirgus, wairakſoh- un diwjuhgu
ſaltus ratas, ragus, ezeſchas, maſohs un le-
lohſ arklus, ſirgu-leetas, un wehl wiſadus
zitus ſainneezibas-rihtus pret tuhli maſu
wairakſohlitajeem pahrdohs.

Sludinaſchana.

Kurſemes
krufas-apdrohſchinaschanas-beedribas direkzija

dara zaur ſcho ſinamu wiſeem ſaweem beedribas-lohjekſteem, ka apakſchā mineteem kungi,
par beedribu ruhpedamees, ir biſuſchi til laipni, ceſtahtees beedribai par weetnee-
teem, un prohti:

- 1) Pilſtungs barons von Vietinghoff preeſchſch Zluſtes.
- 2) Aprinka-teeſnis barons L. von Stempel preeſchſch Jaunjelgawas.
- 3) von Böttcher — Pomuſchā — preeſchſch Bauſas.
- 4) Pilſtungs barons von Diſterlohe preeſchſch Tutuma.
- 5) Zireiſchais pilſteefas aktuars W. Kronberg preeſchſch Talsceem.
- 6) Wirſpilſtungs barons von der Brüggem preeſchſch Kulbigas.
- 7) Mſefors barons von Nöme preeſchſch Mſpites.
- 8) Pilſchta-galwa barons von Volſchwing preeſchſch Grohbinas.
- 9) Pilſtungs barons von Sacken preeſchſch Wentſpils.
- 10) Heinrich Harff — Wezmuischā (Saulē) — un
- 11) Guſtav Harff — Kulmanu-muischā — preeſchſch Bauſas.
- 12) Krohna meſchlungs titulehr-rahts Neppert — Seze.
- 13) J. G. Reinsfen — Luſtbergā.
- 14) P. Koſchlig — krohna meſchlungs Kurſichs.
- 15) Barons von Stempel — Witenheim-Suſeja.

To 1/2 procenti apdrohſchinaschanas-naudas par 1880. g. war tabehſ katris, kur
winam til weeglaſi iſbarams, waj pee paſchās direkzijas Jelgawā, jeb pee lahdā no
ſcheem mineteem kungeem, pret kwitangi uſ peemelbes-bohgeni, eemakſah. Ari peemel-
bes-bohgeni ir arweem dabunami pee ſcheem weetneeku kungeem, un bej tam ari pee
pagasta-waldischana.

Direkzija wehl lihds ar ſcho iſſludina, ka preeſchſch 1880. g. waldischanas-laifa
apakſchā mineteem kungi par **krufas-apdrohſchinaschanas-beedribas aprinka-
preeſchſchneekerem** ir ezejti, kas tabehſ buhs til laipni, krufas-ſlahdes, kas noliktohs
wimu aptahrne jeb apgabala, apſpreesti pehz likumu preeſchſchraſteem:

- 1) Barons Mſcheberg — Belmontē.
- 2) Bahr — arendators Stelles-muischas-
Bloſſeltē.
- 3) von Beiler — Kriſchburgā.
- 4) C. Berde — ſainneeks krohna Behrſ-
muischas Rentu-mahjas.
- 5) Bigge — Wez-Saulā.
- 6) Andrei Breitenſtein — ſainneeks Lin-
des Leel-Stahbenu-mahjas.
- 7) J. Bruntal — Mſehrgā.
- 8) von Bulmerincq — Menges-muischā.
- 9) von Böttcher — Kuſchichs.
- 10) Mahzitajs Conradi — Salgalē.
- 11) Mahzitajs W. Eſchen — Lipaitōs.
- 12) E. Ewald — ſainneeks krohna Behrſ-
muischas Leel-Sariinu-mahjas.
- 13) Kapteins G. Fabian, krohna meſchlungs
Kandawā.
- 14) Barons von Firds — Snapiōs.
- 15) Barons von Fod — Hohenbergā.
- 16) Barons von Funck — Schlehtau-
muischā.
- 17) Mahzitajs G. Mäſer — Sabilē.
- 18) W. Goldberg — Jaunmuischas Su-
ſeja.
- 19) W. von Grandidier — Mehſes-muischā.
- 20) C. Groſſe — krohna meſchlungs Schlo-
tes-muischā.
- 21) Barons C. von Grotthuf — Krohtē.
- 22) G. Grünberg — Sſheples-muischā.
- 23) von Hager — Wihhtau-muischā.
- 24) Barons von Hahn — Briſulē.
- 25) Barons von Hahn — Snehpelē.
- 26) Barons von Hahn — Zehre.
- 27) Barons J. von Hahn jun. — Ehrbergē.
- 28) W. Hahn — Zerauſitē.
- 29) Heinrich Harff — Wezmuischā (Saulē).
- 30) Guſtav Harff — Kulmanu-muischā.
- 31) C. von Hoffmann — Maſ-Kandū-
muischā.
- 32) Barons von Hörner — Ihlē.
- 33) C. Kirpen, kol.-ſekreteeris — dſihwo
Auzu-muischas Leel-Kirpeni-mahjas.
- 34) W. Kröger — Umpartes-muischā.
- 35) Dahwid Kronberg — ſainneeks Jaſ-
grahwis Sildegunu-mahjas.
- 36) Barons von Lieven — Merzenborpē.
- 37) Martin Lihit — ſainneeks Lindes
L.-Wuguru-mahjas.
- 38) Barons von Lyſander — Prohdē.
- 39) M. Möbius — Maſ-Kumbalē.
- 40) C. Müller — Lihwes-Behrſes Upeſ-
muischā.
- 41) C. Otto — krohna meſchlungs Taur-
ſabnē.
- 42) A. von Paul — krohna meſchlungs
Kihwes-muischā.
- 43) Martin Purren — ſainneeks Lindes
Siebergu-mahjas.
- 44) Barons R. von Rahden — Kohnawas-
muischā.
- 45) Barons von Rautenfeld — Leel-Me-
ſcha-muischā.
- 46) Barons von Rechenberg — Winten —
Piltalnē.
- 47) Barons von der Rede — Jaunpilē.
- 48) G. P. Reinsfen — Platexa Annas-
muischā.
- 49) J. G. Reinsfen — Luſtbergā.
- 50) Paul Koſchlig — krohna meſchlungs
Kurſichs.
- 51) Barons von Rōme — Wez-Satitē.
- 52) Mahzitajs Roſenſelb — Sſhwitē.
- 53) Siewert — Leel-Sleija, malu-muischā
Wohlfahrtē.
- 54) J. Starck — ſainneeks Apſchupes-mui-
ſchas Kumbu-mahjas.
- 55) Steinberg — Marianowā.
- 56) F. Stobbe — Menges-muischas Ka-
trihnas-muischā.
- 57) Barons von Stromberg — Wihſjelē.
- 58) C. Tiede — Dundagas Pahju-judmalās.
- 59) Mahzitajs C. Tilling — Stendē.
- 60) Wannach — Meſhotnē.
- 61) Wehrich — Mihgas Behtermuischā.
- 62) Wille — Grendſchē.
- 63) Mahzitajs Wihvert — Dſchuhſtē.
- 64) Mahzitajs Zeidler — Apritē.

Pee ſihmejumis: Ja eegaditohs ſlahde zaur krufu, tad apſlahdetam peenahſahs
pehz likumeem — wehlahais triju deenu laifa no tam
doht ſitu weſtigajam aprinka-preeſchſchneekam.

Direktors: **Grahſ G. von Lambdordff.**
Direkzijas padohnmeeks: **Barons Th. von Derſchaw.**
Sekreteeris un ſaſicers: **Barons G. von Drachenfels.**

7. un 8. Aprili ſ. g. tiks Wiſtimu
malu-muischā „Jurgu-muischā“

uhtrupe

notureta, kurā gohwis, rati, ragus,
famanas, arkli, ezeſchas, iſtabas-
un daudj zitas labas leetas tiks pahrdohſtas.

Weena
krohna-muischa,

Jelgawas tumumā, pee Leelupes kraſtia, teel
no Jurgeem ſ. g. uſ 29 gabdeem atdohta uſ
nohmu. Lihds ar to teel ari pahrdohi
lohpi un zits ſainneezibas-inwentars. Ja-
peeprafa pee
oberhofteeſas-adwokata **Schiemana,**
Jelgawā.

Sirniigas ardeewas!

wiseem draageem un pafihstameem iffata
pee fawas aifjekofchanas no Jelgawā
Jacobfohna Janis.

Gewehrojams!

Zeem pagasta-walbehm wehstiju, ka es
ari sehogad unemohs **baku-pohteschann**
pagastos ispidiht. — Peeteifschanahs
Jann-Swirclautas fshola pee

Steppermana SEN.,

no augstas walbibas apstiprinata batotaja.

14. Aprili sch. g. pahrdohs
Widus-muischa, pee Sohdn-muis-
chas (Deel-Sejawas) apafsch pagasta-
teefas usfraudifschanas waitrafshil-
tajeem:

**1 leelu kalpu-ehrbergi,
1 smehdi, 1 pirti, 1
flehti, 1 lohpu-stalli,
1 putnu-fuhti, un 1 lau-
ka-fschuhni.**

Chlas war lihds 1880. gada bei-
gahm palikt **Widus-muischa.**

Labi dihgstofchas
ahboltina
un
timoteja-fehklas
pahrdohd
S. A. Schemann's,
Jelgawā, katoku-eela.

Ahboltina
un
timoteja = fehklas
pahrdohd par lehtako genu
K. Heilsberg's,
Jelgawā, pee turgus-platscha,
blatus apteekim.

Labi dihgstofchas
ahboltina
un
timoteja-fehklas
pahrdohd
Viccop's un beedris,
Jelgawā, leelaja eela, pretim Latweeschu
basnijai.

Labi dihgstofchas
ahboltina
un
timoteja = fehklas
pahrdohd
F. A. Klein's,
Jelgawā, apafsch kolonadeem.

Gottfr. Herrmann's — Jelgawā,
pee Dohbeles wahrteem,
pahrdohd labi un rittigi dihgstofchas
ahboltina
un
timoteja = fehklas,
ka ari zitas laufschaimneziba derigas
fahles-fehklas
par mehreneem zeneem un latra swara-
wairumā.

**Egles- un preedes-balkus,
planfas, dehtus, lates**
un wiswisadus buhwotus par lehtu maksu
peedahwa
G. Jakobsohn's,
Jelgawā, upes-eela № 4, aif bruhwera
Germuth'a.

Jelgawā — pee Dohbeles wahrteem — Jelgawā.

Sameem zeem kundehm un wiseem laba alus mihkotajeem daru
finamu, ka esmu schē Jelgawā, fawā ihpafchi preefsch tam jaun-usbuhwetā
ruhme eeriktejis

pilnigu alus-lehgeri,

no kura pahrdohdu tilai ween to labako alu is flawenajeem **Rihgas
alus-bruhscheem** — tiklab muzahm, ka ari butelehm — par meh-
reneem zeneem.

Kahrlis Siller's.



Original schujamahs machines,
ar rohtahm un kahjahm dsenamas,
peedahwa us galwofschannu

J. Friederichs,

Jelgawā, paleijas-eela Nr. 3.
Mahzibu-rahditaji teef par walti klast peedohti.



P. van Dyk, Rihgā, smilfchu-eela.

Clayton'a lokomobiles un suk. mach.
Bakard'a superfosfati, augst. u. widej. gr.,
ar peefshlita labuma apgalwofschannu, ta ka ari
kaulu = milti, kali = mehsti, tschili = salpeteris,
un wisfadas zitas laufschaimnezibas machines un rihki,
machinu = ella, dsenofchas fsknas.

Labi dihgstofchas
ahboltina
un
timoteja-fehklas
peedahwa
C. Höpfer's, Jelgawā,
fahls- un fisku-andeles-
weeta.

Lohti labi
**Masfawas un kursemes
bihdeleti**
fweeschu = milti
ir dabunami pee
C. Höpfer'a, Jelgawā,
fahls- un fisku-andeles-
weeta.

M. A. Werzblowesky's, Ceepaja,
Sandau'a namā, pee jaunā turgus, pee-
dahwa
**apteeku- un
pehrwju = prezes**
par lehteem tirgeem.

Wislabako Belgijas
ratu = smehri
(pirmo sorti)
pahrdohd par fabrika zenahm
Alberts Drescher's,
Rihgā, Jelgawas preefschpifsheta, leelaja
eela № 4, pee Daugawas plohsta-tilta.

Mehflu-gipfi
preefsch ahboltina mehflschanas
pahrdohd
K. Heilsberg's,
Jelgawā, pee turgus-platscha,
blatus apteekim.

Kabiles
pawafaras - turgus
tils fwehtu dehl noturehts ohtrdeen,
22. Aprili 1880. g.
Kabiles muischwaldiba.

Labus ohfcha
ritenu = lohkus
pehrf par augstahm zenahm ratineeks **Wen-
gel's, Rihgā,** pilfsheta leelaja smilfchu-eela.
Schenberges Bruscheneeku-mahjās, Bau-
stas aprinki, teef neglasecreti
krasnu-pohdi,
pa 7 kap. gabalā, tam pahrdohdi, kas
preefsch weenas jaunās krahnes usz elschā-
nas waisadstogohs pohdus reija pirks.

Mahlderu pehrwes
un labu, ahtri schuhstofschu
fernizu, kopallaku
un
pinfeles
pahrdohd
K. Heilsberg's,
Jelgawā, pee turgus-platscha,
blatus apteekim.

Chrfschku-ohgu stahdus,
pohtetus, no wislabatahs fortes, pah-
dohd lihds 20. Aprilim f. g. Jelgawā, le-
laja eela № 59 (pee „Melnā gaita“),
A. Trenz's,
skunst- un andeles-dahrsneeks.

Labu piki un darwu
war arweemu dabuht pee
Levy,
Jelgawā, efara-eela, Grünfeld'a namā.

Bastabjeete.
Nupat isnahza zetortais un pehbejais me-
teens, un maksā 20 kap.
G. Siedlacz's.

Waiflas = telu

pahrdohschana.

Wirbes-muischa, pee leelzela starp
Baplaku un Kumuila-muischu, 35 werstes
no Ceepajas un 8 werstes no Breetules
dfeifzela-stanzijas, teef teli pahrdohdi, ka:
jautta fuga no pilnweifela Rihst-frihschschu
bukka is Rihpafschu (Wibsemē) barona
Wolff'a pilnweifela lohpu = pulka, ka ari
lohpu-pulks — pa leelakai datai no Anglu
jauttahs fugas. No schi lohpu-pulka telo-
schā gada ir zaurmehā 1000 stohpu peena.
Teli maksā: nebelu wezi — 6 rubl. gab.;
katra deena ohtra nedekā maksā 30 kap.
Ilgati par 2 nedekahm teli neteek tureti.
No Septembra lihds Februarim n. g.
netifs pahrdohdi gohws-teki (gohsnī-
nas). Jamelbahs pee jaimnezibas-uranga
Wirbes-muischā, jeb pee

barona Kopp'a,

Dehfelē, pahr Breetuli.

Berkenes

Geifu = mahjas

us renti dabunamas no Jurgeem schini
gada. Klastafas finas pee Leel-Berkenes
pagasta-teefas, ka ari Abgunstē pee Men-
gelu jaimneeta.

Buhwes = platschi

pehz patihkama leeluma un jo labā weeta,
— pee tureem ari dohmā aifzelt Jelgawas
firgu-turgus, — ir isdohdani, un teef luhgt,
lai pizefi peeteifjāhs preefsch Jurgeem f. g. pee

F. L. Germanowski,

Jelgawā, pafcha namā, upes-eela № 11 a.

Rihpafschu muischwaldibai (Wibsemē, 26
werstes no Rihgas) wajaga
2 ustizamu Kurs. wagaru
preefsch lohpu-muischahm. Weenai waga-
res jeewai jawed usfraudifiba par lohpu
kohpochannu un kaulfchannu. Weeta ja-
eestahjāhs tuhliit par Jurgeem f. g.

Schus no 15 waj 16 gadeem teef
wihnuji mahziba nemts.
Zapeemelbahs pee wihnujshneeta **Schulz'a,**
Jelgawā, pils-eela.

Jauna
Sapnu = gramata
lihds ar laimes-leeschanas un kahr-
fchu = isfifschanas isfahstifschannu. —
Maksā 25 kap. Dabujama: **Rihgā:**
Buhzifschu Gederta un beedra grab-
matu-bohdē, kur ta ir generalkomifija no-
bohta; Jelgawā pee **G. Altman'a fga,**
un wifās zitas gr.-bohdēs. Atkalpahrd-
weji dabu 25%o, un us 20 eksempl. 1, us
100 eksempl. 10 par walti.

No **M. Ries'a,** Ceepaja, apgahda-
tas un wifās gramatu-bohdēs dabunamas
fchahdas kristigas gramatas:
1) **Waj tu tizigō efi?** Swariga
jautafschana wiseem, kas fewi par
tizigeem fauzahs. Maksā 3 kap.
2) **Diwi sprediki: Dabiga un ga-
riga gaisma un Bes tizibas**
Deewam nepatihkams.
Maksā 10 kap.
3) **Spurgeon'a sprediki.** 10 kap.
4) **Jesus ašus dara fwehtus.**
No Spurgeon'a. Maksā 6 kap.

K. Urting'a
gramatu-bohdē, Ceepaja, pee
weza turgus-platscha, ir dabujama
fchahda jauna gramata:

Wez = puifis,
wina gaudas un zitu atbildes,
ka til ilgi palizis neprezejees.
Originals no **G. Dänberg'a.**
Lohti deriga gramata jauneem un
wezeem.
Maksā 20 kap.

Basnizas un floblas sinas.

Weens Kungs, weena Kristiba, weena tijiba.

Mahditajs: Sinas. Atklasta wehstule. Pohpes basnizas eefwehtifhana. Kursemes riterschaftes pagastu floblas-buhfhana. Dahwanas. Misiones lapa.

Sinas.

Par Jelgawas Jahna-basnizas mahzitaju un diakonisu-nama direktoru eewehlehts lihdsfchinigais mahzitajs Saratowā, L. Katterfeld'a lgs.

No Kursemes lauffkohlū wirskomifijas teef sinams darihts fchis nospreedums, ka tas notizis tai sehdeschanā 16. Janwari 1880. gadā:

Kad pehz 25. Aprili 1875. gadā Wisaugstaki apstiprinato floblas-litumu 8. § lauffkohlū floblotajus preefch amatā peelaischanas us Kirfpehles-floblas-komifijas nolemschanu pirms buhs pahrbaidiht, no kuras pahrbaidifhanas til tee ir atswabinati, kuri kursu pabeigufchi weetigōs seminarōs, — tad drihft Irlawas seminarā pee eefamena — kursch pehz instrukzijas 12. § dohd teefbu us laufchu-floblotaja amata ispildifchanu — tikai tahdus ahrenee-lus, t. i. tahdus, kas naw seminarā dabujufchi mahzibu, peelaisht, kuri eefamena-komitejai peenes leezibas-sihmi no kahdas Kirfpehles-floblas-komifijas, kurā noteikts, ka fchis floblotaja amata melletajs peelaischams pee eefamena.

Jelgawā, 23. Februari 1880.

No Dohbeles. Us mahzitaja Bielenstein'a lga usaizinafchanu fapulzejahs 11. Februari Dohbeles namu ihpafchneeki un ihpafchneezes, ka ari daschi eedfihwneeki, turenēs polizejas lokali. Sapulze nospreeda, ka grib kraht kapitalu zaur labprahdigahm dahwanahm Augsta Keisara 25. gadu waldifchanas-fwehtkeem par peeminu, un to nosaukt par „Aleksandera-kapitalu“; ar tam buhtu usturama Dohbeles ehrgelneeka flobla.

Lipita-muischas pagasta-floblas jaunakais floblotajs, Ed. Purmala lgs, eewehlehts par Jaun-Sefawas floblotaju, nelaika floblotaja Weifs'a lga weetā, un jau eestahjis sawā jaunajā darba-laukā.

Irlawā seminaristēm 3 gadi jamahzahs un tad til pehz pabeigta mahzibas-kursa tohs peelaisch pee eefama. Tahds eefams bij lihds fchim latru rudeni, Oktobra mehnesi; bet fchini gadā, un ari jo prohjam, buhs eefams Junija mehnesi, ka tas wisās zitās augstākās floblās pee mums mehds buht. Preefch teem, kas Irlawā par seminaristēm grib eestahht, buhs eefams Augusta mehnescha eefahkumā. Rā dsirdam, tad us preefchu eksternus (tas ir tahdus, kas naw seminarijā mahzijufchees) til weegli pee eefama wairē nepeelaidihs. Lihds fchim to darija tamdeht, ka ar teem Irlawā ismahziteem floblotajeem nepeetika. Truhka pagasteem floblotaju, un floblotajeem atkal waijadsigo palihgu. Senal lihga seminaristus par floblotajeem, kad tee wehl nebij sawu eefamu nolikufchi. Bet jau isgahjufchā rudeni, kad Oktobra mehnesi 23 seminaristi pehz pabeigta eefama ar leezibas-raksteem bij atlaisti, nebij it wifceem tuhliit weetas. Senal newareja seminarijā wairal ka til 30—40 seminaristus usnemt; bet tagad par to ir gahdahts, ka Irlawā war 60 seminaristi mahzitees. Floblotaja amats deewogan gruhst un swarigs; tamdeht wifadā wihse waijadsigs, ka us to seminarijā mahzahs. Lai ari zitas floblas buhtu nesin zil flawejamas, tahs taf to wifu nemahza, kas it ihpafchi floblotajeem waijadsigs: behrnu audsinafchanu un mahzifchanu jeb pedagogiku un metodiku, dseedafchanu, musiku, ehrgelu spehleschanu u. t. j. pr.

Si Sezawas. Sehras basnizas-pullstena flanas aispehrna gada Dezembera mehnescha widū mums druhmi atgahdinaja ta dseefmineeka wahrdus, kas jau dus dsestrā semes klehpi:

„Schehli, schehli kalnā swana;

„Gauschi raud pehz mirona.“

Schehli, schehli basnizas-pullstena flanas Sezawas draudsei pafudinaja, ka winas gans un mahzitajs, Christians Alberti, zaur laizigu nahwi no winas schkifrees. Draudse palika bes gana un mahzitaja, un tika lihds fchim no zitu draudschu mahzitajeem apkohpta. Ar ilgofchanohs tadeht gaidijahm sawu jauno mahzitaju, zeen. Schulz lgu, is Jelgawas atnahkam. Preefch wina fagaidifchanas bij nolikts

pagahjufchā gada 12. Dezemberis. Deenina tuwojahs. No rihta agri jau pulzejahs draudses lohzehti, pehrminderi un floblotaji, ka waretu sawu zeenijamo jauno mahzitaju pareisi fanemt. Peeli un masti pufchlo; kaisa pufes, un wij un pin krohuus. Wif ruhpigi eewehro:

Tillas rohlas malu-malā

Kustahs, lihdsahs deribā;

Karsti ruhpedamees galā

Wif speklus israhda.

Durwis pufchlo leels, gresns transparents: „Sweiks! Sweiks! draudses gans.“ Neteef ari peemirsa nelaika mahzitaja Alberti kapa-weetina. 13. Dezemberi, ka wina mirfchanas-deenā, tapa wina kapam dasch wainags par mihlestibas sihmi peesprausts.

Pullsten 4ds pehz pusdeenas fagaidijahm mahzitaju Schulz lgu ar wina familiju. Sezawas dseedataji un draudses floblotaji apfweiza mahzitaju ar ihpafchu preefch fchā noluhka rihmetu dseefmu, wairakbalsigi dseedamu. Zeen. mahzitajs tureja pehz tam ihfu un firnigu runu, pateidamees par to laipnibu un mihlestibu, kas tam tagad teekoht parahdita. Pehz tam zeen. Schulz mahzitajs usaizinaja wezakus, basnizas-pehrminderus un floblotajus, lai tee nahloht winam palihgā pee draudses pareisahs apkohpfchanas. Lai nekās nepaleekoht tumfā runahst un darihts; winsch latra wehleschanohs griboht eewehroht. Lai winam palihdsoht Tas, „Kas swaigsnes gaisā stahda un faulei zetu rahda“.

Tad tapa jaunajam mahzitajam no wifahm pufehm laimes-wehleschanas issazitas. Dseedataji un floblotaji nepeemirsa sawam jaunam mahzitajam laimes wehleht, tam usdseedadami: „Augsta laime Jums!“ Us tam zeen. mahzitajs atbildeja, ka tur, kur dseefmas fkan, waroht drohfschi apmestees, jo launeem laudihm dseefmu ne-efoht. Sezawneeku widū waroht tamdeht drohfschi mist; tee jau dseefmas pafihstoht, un mahloht tahs ari dseedaht.

Kahdu brihtinu wehl lohpa pawadijufchi, fahfahm no zeen. mahzitaja atwaditees, ar to wehleschanohs: ka zeen. Schulz lgs tahdu pat mihlestibu, kahdu tam parahdijufi Jelgawas pilsehtas Latweefchu draudse, ari pee Sezawas draudses eeguhtu. Schi mihlestiba lai neparahdahs tikai tufschās wahrdus-flanās, bet lai atspihd ihstendōs darbōs! Un ka zeen. Schulz mahzitajs fchihis mihlestibas zeenigs, redsam no tam, zil ruhpigi winsch sawas draudses labklahfchanohs grib weizinaht. Jau ihfā laiā pee draudses deewkalposchanas dascha laba pahrlabofchana eewesta. Sezawas Wahzu draudsei kohra-dseedafchana dibinata; warbuht buhs eespehjams to ari pee Latweefchu draudses panahkt. Buhtu lohti wehlejams!

Wehle ir Tu, laipnais lasitajs, muhsu zeen. jaunam mahzitajam felmigu darba-lauku Sezawas draudse. Brillē — floblotajs.

No Safes. 11. Febr., pullst. 6ds wakarā, nodega Safes jaunais floblas-nams, kas wehl nebija pilnigi gataws. Ehka bij no keegeeteem ar schkinderu jumtu, 15 asis gara, 6 asis plata, ar pahrbuhwi, us diwi klafehm, preefch 140 behrneem rehkinata. Tas gals, kur klafes atradahs, bij til tahl gataws, ka fchini seemā 117 behrni leelakajā klafē tapa usnemti mahzibā. Dhtra klafē bij meistereem par darba-istabu. Zitahm ruhmehm tikai jumts un greesti bij wirfū. Uguns iszehlees meisteru darba-istabā. Staidri naw sinams; bet dohmā, ka zaur dehteem, kas tuwu pee krahfnes bijufchi sakrauti. — Schehligais Deews un kristigo brahlu mihlestiba lai nahktu palihgā mums fcho gruhstu nastu panest. Labzeris.

No Leepajas raksta, ka tur isgahjufchā 1879. gadā Leep. Latweefchu basnizā ir bijufchi pawifam 8456 deewgaldneeki. Leepajas Latweefchu Annas-basnizā ir pehrn, 1879. gadā:

Kristiti: 508 behrni; no teem 231 meitene.

Cefwehtiti: 150 jaunekti.

Laulati: 157 pahri.

Miruschi: 300 zilweki; no teem 165 wihrifchi un 135 seeweeschi; starp teem 147 behrni.

Zaur nelaimēs atgadījumeem ir nahwē kritušchi: 2 wihri nokrisdami no jumta; 2 wihri ir ohstā noslihtušchi; 1 sehns akā noslihtis; 4 sweijneeki ir juhrā sawu nahwi atradušchi.

Preefšch 100 gadeem ir Keep. Latweefšchu basnizā tilai kristiti: 100 behrni; laulati: 27 pahri, un mirušchi: 57 zilweki. — Tā tad tanis simts gaddōs ir Keep. Latweefšchu draudse peež'kahrtigi leelaka tapuši.

Atklahta wehštule.

II.

Gohda-zeema basnizas-pehrminderis — Prahta-muischās fkhlas-wezakajam.

Gohda-zeemā, Merzā 1880.

Mihlais brahta-dehls! Tawa grahmata ar pastu bij atskrehjust manim no mahzitaja-muischās atbrauzoht, kur mahzitajs draudses basnizas-pehrminderis bij sa-aižinajis us konferenzi, lai ar wineem isrunatohs par basnizas- un draudses-leetahm. Starp zitahm leetahm mahzitajs mums lika preefšchā no generalkonfistorijas islaistu isklaidroščhanu par basnizas-pehrminderu zelščhanu. Behž fchahs isklaidroščhanas basnizas-pehrminderu zelščhana peeder wiseem draudses gruntineekem, tāpat muischneekem, jā semneekem. Basnizas-pehrminderi ja-istwehlē us 3 gadeem is gohdigeem semneekem, kam laba flawa. Wini teel amata apstiprinati no basnizas-preefšchneeka, kas papreefšch ar draudses mahzitaju farunajees. Šchi isklaidroščhana ir lohti wehrā leelama, jo pirmā kahrtā wina flaidri nosaka, kam iswehleščhanas teešiba peeder. Daščhōs pagastōs, ihpaschi krohna pagastōs, pagastawaldišchanas no sawas pušes mehdsā iswehleht basnizas-pehrminderis, tāpat kā teefas-wihrus, wezakohs un preefšchneekus. Tahdu eera-dumu fchi isklaidroščhana peerahda tā nesa-eetamu ar likumeem, jo pagasta-waldišchana naw gruntineeze. Muhsu widū, kur fainneeki wehl ir mahju rentineeki, bet ne ihpaschneeki, weenigee gruntineeki ir dšimts-muischās muischneeki, un krohna-muischās krohnis. Un krohna weetneeks basnizas-buščhanās ir krohna basnizas-preefšchneeks, t. i. pils-kungs. Šchim ween tad krohna-pagastōs peekristu basnizas-pehrminderu zelščhana, tāpat kā dšimts-pagastōs muischneekem lihds tam laikam, kad fainneeki mahjās buhs nopirkušchi. Dhtrā kahrtā fchi isklaidroščhana ir wehrā leelama zaur tam, ka wina basnizas-pehrminderu amata laiku apspreešch us 3 gadeem. Jo ziti basnizas-pehrminderi lihds fchim brehza, ka wineem padaudis grehti nahlahs us ilgeem gadeem sawu amatu nokohpt. Ziti atkal kuhtri — sawus amata-peenahkumus pamet ne-ispilditus, un tomehr winus negrib apkaueht, ka winus no amata atžel. Tas nu wišs paliks zitadi; jo flitohs basnizas-pehrminderis pehž 3 gadeem warehs nozelt, un labohs pehž 3 gadeem atkal no jauna eezelt. Man pascham gan nepeenahlahs leelitees; bet to waru teikt, ka jau 30 gadus sawai basnizai kalpoju, un ka fchi kalpoščhana man allasch preeks bijis. Basnizas-pehrminderā amats augstis gohda-amats, kurā ihpaschi war tam Kungam pareisi kalpoht; tā kā tas dšeedatajs faka: „Weena deena eefsch taweem pagalmeeem ir labaka nekā tuhstfoščas; man gribahs labaki pee Deewa-nama fleegščhna stahweht, nekā mahjoht besdeewibas dšihwofōs.“ Kā tu patš fini, pee muhsu basnizas naw neds swana, neds kstera; wišs tas man weenam ja-isdara. Bet wišu to labpraht daru un padaru.

Ja man fchis amats buhtu ja-astahj, tad man katru swehtdeenu kas truhktu, un es nesinatu, kā fcho truhkumu pildih. — Wehl mahzitajs par basnizas-pehrminderem runadams mums fajija, ka us preefšchu eezeltohs basnizas-pehrminderis draudse gribohht eewest ar Deewa-wahrdeem; pehrminderem wifas amata-dariščhanas pee firds list un draudsei peekohdinaht, lai winus gohdam usnem un wineem paklausa. Basnizas-pehrminderā amats naw wišs ween, tā fakoht, basnizas polizejas amats, kam jaskatahs us kahrtibu un klufumu — basnizā pee deew-kalpoščhanas un kapsehtās pee behrehm, bet basnizas-pehrminderā amats ari ir mahzitaja palihga amats. Basnizas-pehrminderam jaluhko us to, ka mahjās laudis, ihpaschi laulatee, gohdigi un faderigi kōhpā dšihwo, ka behrni tohp mahziti un audsinati eefsch ta Kunga bihjaschanas; basnizas-pehrminderam jaskatahs pehž flimneekem un nabageem, un kur winsch atrohn kahdu nekahrtibu, tad winam pascham jameklē to islihdinaht, un ja patš to nespehž, tad ir japeemeld mahzitajam, lai tas ar to spehku, ko Deews winam demis, eepreežina apbehdinatus, stiprina fchaubigus, un norahj un pahrmahza drohščhus Deewa pretineekus. Pee tahdeem wahrdeem manim nahza prahtā, ka pateesi basnizas-pehrminderā azis un ausis daudis ko war redseht un dširdeht, ko

mahzitajs nedabuhn neds redseht, neds dširdeht, un ka basnizas-pehrminderā wahrdi daudis tumščhōs faktōs war atskaneht, ko mahzitaja wahrdi newar atsneegt. Pateesi, basnizas-pehrminderis, ustizigs buhdams, war daudis ko pastrahdaht pee Deewa walstibas kōhpščhanas. Wehl mahzitajs peemineja, ka daščkahrt noteekoht, ka basnizas-pehrminderi to neredis un nedsird, kas wineem jasin, un tur paleek par mehmeem waktineekem, kur wineem buhtu drohščhi japazel balfs un jarunā, un ka basnizas-pehrminderi, bihdamees, ka laudis winus netaura par spijoneem, paschi sawu amatu tā nizina, ka pat amata-medali, kas tatschu ir gohda-fihme, nedrihst walkaht, kur wineem amats-jakohpj. — Beidsohht mahzitajs mums wehl fajija, lai nedohmajam, ka jaunee fkhlas-likumi, kas jaunus fkhlas-amatus eezelušchi, wežo, basnizas-pehrminderem zaur basnizas-likumeem nospreesto gohdu un rekti, lauku-fkhlas apmekleht, buhtu pa-ihstinajuschhi. Basnizas-pehrminderis war ari tagad pee tam lihdsstrahdaht, ka behrni us deewa-bihjaschānu teel mahziti un audsinati. No mahzitaja wahrdeem mohdinati, wiši fchchramees, garā pahreelinati, ka muhsu tehwa Lutera wahrdi ir pateesibas wahrdi:

„Lai katriš mahjās sawu teef’.

Tad mahjās wifai labi ees.“

Beidsohht apfohljamees sawu amatu tā nokohpt, ka waram paschweht Deewa preefšchā. Laiks, kurā stahwam, ir niks laiks; tiziba un deewabihjaschana pee daudseem issuhd. Tapehž teem, kam farga-un usrauga amats ustizehts, ir ja-isturahs kreetni, un japazel sawa balfs ifkatru brihd!

Neņem, mihlais brahta-dehls, par kaunu, ka til daudis esmu runajis no sawahm leetahm, un ne-esmu Dewim nekā atbildejis us to, ko Tu man rakstiji par fkhlas-buščhanu. Bet no kam firds pilna, to mute runā! Ar nahkōfcho pastu fcho truhkumu raudsiščhu ispildih. Paleeži sweiks!

Tawš wezais draugs

B...., basnizas-pehrminderis.

Bohpes basnizas eefwehtišchana.

(7. Oktobri isg. g.)

Laiks eefwehtišchanas deenā bij no rihta leetains; pehžak atstahs jauks. Waretu fcho atgadijeenu wezajai firmai mahtei basnizai par labu tulkoht. Debesis un laiks lai nosihmē basnizas preeka-afaras un swehtibu. Preeka-afaras! Kuru wezaku azis tahs nemirds, kad reds fudraba-, selta- jeb dimanta-kahsās sawus behrnus un behrnu-behrnus ap fewim pulzetus. Šchodeen fchi firmgalwe peedšihwojusi sawus simtu-gadu gawiles-swehtkus. Wirs basnizas durwihm, apafsch Behr'u familijas wapena, stahw basnizas buhwes gads: „1771“. Šchi ir wezahs basnizas meita, kuras weetina tur ir kapsehtā, kur Harmfen'a lgs aprakts, un kur wehl kungu kapenu atleekas redsamās. „Meitas“ audschumahte ir zeenmahte landrehtene starostene Luise Scharlotte baronene Behr, dšim. von Medem is Wilzes — ihpaschneeze par Bohpi un Kretingeem Leifchōs — un bija beidsamahs Kursemes leelmahtes tehwa-mahfa. Lihds ar ziteem Latwijas sentscheem fchi flawenā, kreetnā un augstā nowadu un basnizas mahte jau muhschibā. Us winas behrehm tilka tee sahrki no wezahs basnizas kapsehtas welwes us tagadejahs dšimtskungu zilts kapsehtu pahrgelti. Wahrdušs un weetu apšihmē alminu galdi un stalti krusi. To brihdi audsekne raudaja karstas afaras pee nelaiķes kapa. Un nu — nu ir pati par firmgalwi palikusi. Ir dšihwojusi, un daudis ko peedšihwojusi. Laiki nahza un gahja. Sem winas azihm behrni peedšima, kā rafa aufekli; tohs kristija; jaunekli auga; winas flehpi gurdeni zekineeki lohlojahs, spir-dšinajahs un meelajahs. Kad zilweki zeeta, zihnijahs, fehrojahs, un apscheloti un atpestiti mira, — tad wina ar wara mehli to pauda un gauda. Liktena pawedeeni ir ap winu fchurp un turp, us preefšchu un atpakał wijuschees. Wina ir pahrlaidusi dšimts-buščhanas laikus; swehrejusi Kreewijas dubult-ehrglim; atgainajusi Franzuschus 1812. g.; apfweizinajusi 1818. g.; wina isdšihwojusi klauschu; peedšihwojusi rentes laikus; diwireis fuhtijusi sawus deklus pret Turku warmahkeem u. t. pr.

Bet kur ta Kunga meera-wehstnefchi war meerigi un preezigi nostaiğaht, tur ir ari Wina swehtiba manama. To atghadajamees wezajai basnizai „ardeewas“ dohdoht. To wehlam pahraunotahs basnizas eefwehtišchana. „Deews Kungs ir muhsu stipra pils“, draudse dšeedaja ahtrā, pirmis basnizā eegahja. Urunaschanas-wahrdušs tureja Ughles zeen. mahzitajs Bentner'a lgs. Tanis isteiza, kā nopelnē

tas, ka nu glihtā Deewa-namā waram nahkt; kas fargajis, ka nekahda listā naw notikusi; kas palihdsejis darba wadoneem un sekmetajeem. „Sargi fawu kahju, kad tu Deewa-namā staigā.“ Apakšč tā Wisu-augstākā un Wisuwarenā rohkas pašemotees un „Muhfu Tehwā“ — bij pirmais darbs un pirmā balsis swehtā weetā. Ba tam draudse, tāpat no pašču laudihm, kā ahrineekeem, augsteem un semeem, fakrahjāhs, ka basniza bij stahw-gruhdahm pildita. Jautras ehrgetu sskanās un spehzigas draudses balsis us Deewa slawu weenojāhs tai dseesmä: „Lai Deewu wisi teiz!“ Trihs mahzitaji — Ugahles, Ahrlawas un Puseneeku — Beutner'a, Urban'a un Kundšina lgi, stahjāhs altari. Ja jau basniza pati ar fawem krahfoteem lohgeem, Gohthu buhw-wihfi altari, kanzelē, krehslōs, kungu- un ehrgetu-kohti, ar jauku altara-bildi (Kristus pee krusā — Madleena) sirdis aisgrahba, tad schihs juhtās wehl wairoja generalsuperdenta weetneeka runa, 2. Laik. gr. 29, 5: „Swehtijeetees nu pašči, un swehtijeet ta Kunga juhfu Tehwa Deewa-namu u. t. pr.“ Tad ta Trihsweenigā wahrdā eeswehtija altari, kanzeli un basnizu. Kundšina lgs ar Dahwida wahrdeem: „Zil mihligas ir tawas mahju-weetas u. t. pr.“ eeweda draudsi swehtumā. It kā atbalsis, atbilde un atflehga us abeju runahm bija Beutner'a mahz. runa, Apust. d. gr. 7, 48—50: „Bet tas Wisu-augstākāis nedshwo namōs, kas ar rohlahm taifiti u. t. pr.“

Pati kahrtigā deewkalposchana eesahkās ar „Jesu, mehš schē fanahkam“. Is kanzeles spredikoja schihs draudses zeen. mahzitajis, Hugenberg'a lgs, par ta Kunga Kristus nahkschanu fawā pilsehtā. Mat. 9, 1—8. Kā lohjeklis pee kehdes, sehjāhs schi runa pee pirmejahm. Pehz eeswehtischanas-runas, tāpat kā pehz schihs, dseedaja pastarpahm no ehrgetu-kohta tschetsbalfigas dseesmas: „Wis, kam ween dwascha“ un „Swehts ir“. Tahs bija deewegan peemehritas un zeenigas fawam noluhkam. Ir skohlotaja F. Feldman'a lga nopeln. Malzinu pehz malzinās is schi awota dsehruschi — schlihramees. Wehlam: Mahte, strahdā wehl ir turymak pee schihs un nahkamahs pa-audses fawu darbu swehtibā! Zian' dsird tohs waktineekus! Pateiziba, kam ta nahkās. Ar pateizibu peeminam tohs, kas mums lihds schim ta Kunga mahjokli fargajuschi. Schini draudse par mahzitajeem bijuschi: Woelfer 1712.—1735. g.; Loskiel —1755. g.; — schi dehls tahs „Garigas dseesmas“ Pehterburgā isdewis, un pehz miris brahlu-draudses Betlemes kolonijā, Amerikā; Konradi —1760. g.; Walentin Beutler —1782. g.; Samuel Hillner —1835. g.; Wilhelm Hillner —1850. g.; — pehz Rihgā †; Ulrich Hillner —1860. g.; — tagadejais Landes prahwests; Wilhelm Hugenberger no 1860. g. lihds tagad.

Naw leedsams, kur labi eestrahdata seme, tur ir labi seht. Tā schē basnizās- un skohlas-tihrumā. Ka wareja scho basnizu ar naudas upureem pahrtaisht, Rindā tais gaddōs 1744., 1835., 1777. — Wisē 1838. basnizās no jauna zelt jeb pahrbuhweht, skohlas Pohpē 1866. g., Wisē 1869. g., Wirpē 1876. g., Rindā 1879. g. no jauna zelt, kahdus septinus skohlotajus preekschu wairak nekā 400 behrneem aizinaht: tur netureja kungi un garigee wihri rohkas flehpi. Ar pateizibu to weetā un leetā issajihht — ir peenahkums; klusu zeesht buhtu neleetiba.

Gohstiska buhw-wihse ar tohrnischeem, kahda Pohpes basnizā, gan retās basnizās us semehm useetama. Schi darba meisteris ir dischleris Meyer'a lgs, kas senak Blihdenē un preekschu tam Karalautschōs tahdu pat darbu gohdam iswedis. Glihtōhs wapena tehslus greeša Zander'a lgs. Zil pee schi darba kreetnibas parahdijuschi dsimtskunga G. von Behr'a weetneeks — Ugahles dsimtskungs, pagasta- un muischas-waldiba, un laudis, to sikhaki peemineht, westu pa tahlu. Tik to teikschu. Zeen. dsimtskungs dewa wisu buhwmaterialu un naudas isdohschanas; laudis lihdsēja ar darba-spehku; muischas-waldibas isrihtotajis ar ihstu peedalsichanōhs un ispalihdsibu; pagasta-waldibas nopelnus eewehroja skrihweris Sander'a lgs un pagasta-wezakais Zepke lgs. Skaitstā altara-bilde*) ir dsimtskunga dahwana; tāpat ehrgetu pahrbuhwe zaur Dünsberg'a lgu. Sawam kungam par wisu labu pateikdamees — schi draudse winam, kā fawam labwehletajam, tai deenā dahwinaja glihtu, seltitu dseesmu-grahmatu, fantā seetu un ar fudrabu isrohtatu, un ari dahrgu basnizās-krehslu, gohtiskā buhw-wihse taifitu. Kā tur par tahm zitahm leetahm gars, tā tē ajs war meelotees. Pehz tam nowada tehwa eedshiwē warejahm fawas meefas atspirdsinaht jautrā draugu un pašstamu pulzinā. Pastarpahm schihs draudses dseedatajs, J. Greeše lgs, pašneesa nama-tehwm rihmi, kura ir schihs deenas gaitahm peeklahjigs wainags.

No schi nama atwadidamees wisi issajijahm: „Sweiks, basnizās-preekschneeks! Meers lai mahjo Tawōs pagalmjōs! Swehtiba lai pilda Tawas rohbeschas! Kluseet, duseet faldi, schi nama weztehwi un dibinataji!“

Schē winu wehsture. Pehz Spangenberg'a un Andreja Hogenrad'a („Stammbaum aller namhaften Geschlechter“) wehstures, kuru winsch 1580. g. farakstija, ir Behren's jeb Behr's ar Italias de Orsi jeb Orsinis no weenas zilts, un jau preekschu 900 gadeem dsihwoja brangās pilis. Teika: Wakara-Gohthu kehina jaunakais dehls Aldoins, zihnidamees pret Huneem, kautinā kritis us Katalanijas tihromeem. Sahnis winam zihnijāhs laulatā draudse. Ta gan pee dsihwibas palika; bet bes palihga atstahta lihds ar fawu puifeninu. Istwihkuschai mahtei peebedrojāhs lahtschu-mahte. Wina sishdinaja masino pee fawahm kruhtihm apakšč farakana rohschu-kruhma. Schim atgadijumam par peeminu esohht sehns, par wihru palizis, „lahzi un rohses“ peenehmis par fawu zilts-sihmi jeb wapeni, un palika daudis pa-audscheem par tehwu. Tik tahlu sneedsahs teika un tumscha atmina par Behr'u familijas pirmatni. — Zits no wehstures-rakstneekem, profesors Risch, ir muhsu deenas daudis ar Behr'u nama wehsturi nodarbojees, un atfinis, ka winu wezu-wezakais zilts-tehws bijis brunineeks Hugalda's, kas ap 1134. g. pehz Kr. dsihwojis Seemelu-Sakschu-semē, Hermanburgas pili. No wina dehla Eberharda zehlschees muhsu Kursemes Behr'i. Kad Piltenes biskapa-krehslu atzehla, tad Ulrikis Behr's, beidsamā biskapa tehwa brahka-dehls un pehznahzejs (Coadjutor) amatā, dabuja par atlihdsinaschanu Ehdoles-, Pohpes-, Slehku- un Ugahles-muischas. Schi brahlis, Johann Behr's, dsim. 1543. un † 1613. g., waldija, kā Dahnu kehina weetneeks, par Piltenes pils apgabalū, un apprezējāhs pirmā laulibā ar Margaretu von Grotthuf no Kundales, un ohtrā laulibā ar Apolonia, baronesi von Krenda, un ir Ehdoles, Pohpes, Slehku un Ugahles Behr'u sentehws, un, kā laudis to apleezina, winsch ir dibinajis Pohpes wezo basnizu, kura preekschu schihs bija.

Schis mans aprakšs lai buhtu tilai masa „ne-aismirsteles“ lapina pret to ohsolu, ko muhsu zeen. dsimtskungs zaur fawem naudas upureem un fawu ne-apnikuschu gahdaschanu dehtstijis fawu lauschu widū. Tee audschu-behrni „basniza un skohla“ lai nahkotnē fawam tehwm jo labaku un pilnigaku pateizibu issaka! To wehlahs no sirds Jaunsemju Kristijānis.

Kursemes riterischastes pagastu skohlas-buhschana.

Wiseem sescheem Kursemes riterischastes pagasteem bij no ta laika, kamehr Irlawā seminarija zelta — no 1840. gada — lihds schim preekschu winu behrneem pagasta-skohla. Bet seminarija ar pagasta-skohlu newareja jo prohjam wairs tā pastahweht. Daschas jo waijadfigas pahrlabofchanas pee seminarijas newareja pagasta-skohlas deht isdariht. Pagasta-skohla atkal pehz tagadejeem skohlas-likumeem nebij tik prahwa, ka buhtu warejus wifus tohs behrnus skohlā usnemt, kas pehz likumeem suhtami. Riterischastes komiteja fohstija no fawas pufes gan labu teesu naudas, lai pagasti no Irlawas atkahpjāhs un sew ihpaschas pagasta-skohlas zel. Bet pagasti nebij ar scho peefohlijumu meerā, lai gan iswehletee kungi reisu-reisahm mehginaja to leetu ar labu isliht. Lai gan falihgshana naw notikusi, tomehr Grentschineeku pagasts ar kahdeem 100 faimneekem wispirmais eesahka sew ihpaschu skohlu taifihht, un pehrnajā wasarā tapa ehka tik tahlu gatawa, ka tai wareja jumtu usliht. Schogad dohmā ar buhwes-darbu pawifam gatawi tapt, un nahkoshā rudeni tur skohlu eesahkt. Ari tee ziti riterischastes pagasti grib schini gadā jaunās skohlas zelt. Irlawneeki ar Kuhleneekeem taifihš kohpā pagasta-skohlu, ne tahlu no Irlawas seminarijas. Pehtertahles un Snappju pagasts zels par abeem kohpā weenu pagasta-skohlu. Tik Degolneekem, kas newareja pee ziteem pagasteem peebedrotees, buhs weeneem pascheem jataifa fawa pagasta-skohla. Zeram drihs peedshiwohht to laiku, kur tahs weenas pagasta-skohlas weetā preekschu wiseem 6 riterischastes pagasteem — buhs us preekschu 4 leelas pagasta-skohlas. Irlawas seminarijā warehs tad jo labaki wisu pahrlaboht, kad pagasta-skohla tur wairs nebuhs. — Krohna Daigoles pagasts, kam lihds schim ar Kandawas krohna pagastu bij skohla kohpā, grib schirtees un patš sew skohlu zelt, lai teem buhtu skohla tuwumā, un teem nebuhtu ruhmes truhkuma deht daschi behrni no skohlas japatura mahjās.

*) Mahleta no „Münchener-Bibl.-Historien-Maler-Verein“ im maßstäbe 700 rubl. f.

Brecksch Jelgawas Latw. kurlmehmo skoblas eemakfahts:

No	Wahnes draudses zaur mahzitaju Böttiger fgu	7 rubl.	— kap.
"	Kurfschu-Swahrdes dr.	4	" 20 "
"	Brecksches dr. zaur mahz. Hesselberg fgu	15	" — "
"	Jelgawas pilsehtas-magistrata fuhdsibas-leetas	3	" — "
"	Dholsmuischas pagasta-waldifchanas	2	" — "
"	Lindes-Birsgales dr.	5	" — "
"	Islohsfchanas zaur kandibatu Böcker fgu		
"	Spahres-muischa	24	" — "
"	Jelgawas polizejas strahpes-nauda	3	" — "
"	2 Latweefchu draugeem.	17	" — "
"	Leepajas pilsehtas Latw. dr.	25	" — "
"	Jelgawas pilsehtas-magistrata stribus-leetas	3	" — "
"	Ahswikes pagasta	3	" 62 "
"	Jelgawas fogtei-teefas fuhdsibas-leetas	4	" — "
"	Ahbawas-muischas pagasta-waldifchanas	10	" — "
"	Krohna-Dubenas pagasta zaur pagasta-wezako		
"	Swannitaj fgu	87	" 40 "
"	Jelgawas Wahzu (Triadibas-) basnizas upura	1	" — "
"	Jelgawas pilsehtas-magistrata fuhdsibas-leetas	3	" — "
"	Riterfchastes-muischas Grendses par 1879. g.	15	" — "
"	Suhdsibas-leetas stary Eduard Ullmann fgu un		
"	Bez-Platonas Kutehnu fainneetu	5	" — "
"	Jelgawas polizejas	1	" — "

Kohpa: 238 " 22 "

Jelgawa, 8. Merza 1880.

G. Grafs,
Jelgawas Latw. pilsehta-dr. mahzitajs.

No 20. Junija lihds 1. Septemberim p. g. Jelgawas aprinkafomitejai precksch ew. lutr. palihdsibas-lahdes eemakfahts:

No	Taurogenes dr.	10 rubl.	— kap.
"	Bez-Jaun-Saules dr.	11	" 45 "
"	Bez-muischas dr.	15	" — "
"	Talsu dr.	43	" — "
"	Dalbes dr.	18	" — "
"	Dschukstes dr.	80	" 10 "
"	Bes wahrda	5	" — "

Kohpa: 182 " 55 "

Direktors: G. von Firds.

Brecksch paganu-misiones tika eemakfahts:

No	Zihrawas	15 rubl.	— kap.
"	Kaldabrunas	6	" — "
"	Chdoles	4	" — "
"	Jelgawas Latw lauku-draudses	17	" — "
"	Wahnes	61	" — "
"	Brecksches	6	" — "
"	Edses	4	" — "
"	Aprikeem un Saleenes	17	" 30 "
"	Grohbinas	9	" — "
"	Leepajas Latw. dr.	10	" — "
"	Seemel-Dohrbes	10	" — "
"	Talsu	42	" — "
"	Sabiles	20	" — "

Kohpa: 221 " 30 "

Kuldiga, 18. Februari 1880.

R. Rader,
Kuldigas Wahzu mahz.

M i s i o n e s l a p a.

Sagrabstas us misiones-druwahn.

Par masalu-fehrgu Fidschi-salās.

15. Janwari 1875. gadā lihdschiginigais Fidschi-salu fehnisch Thakombau pahrbrauzā no Sidnejas, Australijas leelajā salā, kur winsch Angleschu gubernatoru bij apmeklejis, sweiks un wesels us Lewuku, fawu galwas-pilsehtu; kautini winu preezigi faehma ar dahwanahm, un swineja preeka-meelastus ar dseedaschanu un danzofchanu. Bet pehz kahdahm deenahm pee laudihm malu-malās isstahs mafalas, kas fehninam un wina zeta-beedreem bij peelipuschas Sidnejā. Masalu-fehrga, ko lihds schim salineeki pawifam nebij pasinusch, nomaitaja laudis pa tuhstoscheem, niknaki nekā kolera-fehrga; nekahdas sahles nelihdseja; laudis krita kā muschas; pilsehti, zeemi, ja weselas salas palika tufschas no zilwekeem; peetruhka laika un spehka, tohs faslimuschus kohyt, tohs apmiruschus glabht; lihds 30 tuhst. salineeku tai fehrgai kritusch par laupijumu. Misionari gan darija, ko spehdami: Lewukā wezo luhgschanas-namu eerikteja par flimneeku-namu, apmekleja tohs flimneekus, apraka tohs miruschus. Tē gribam no winu raksteem kahdas ihpaschas sinas sinohht. Sehrgas eefahkumā faslima seminarijā kahds jauneklīs, Jimilai Korokama ar wahrdu. Tai nakti, kad winsch manija fawu stundianu klahht esam, winsch runaja us faweem skoblas-beedreem: „es nu tapfchu pahrzelts tai semē, kur manim daka buhs pee ta dshiwibas-fohka; paleekat juhs deewabihjigi, — staigaject to zelu, ko es staigajis, tad mehš tur atkal fatikimees un kohpā preezafimees debesis.“ Misionars Waterhouse apmekleja tautas-mahzitaju Wesleij-Rakusa, un winu atrada ar feewu un 5 behrneem us nahwi gulam, no wifseem atstahhtu. „Ta seme ir no isbatlehm pahrwemta; laulatee draugi atstahj fawus laulatohs draugus; weselee sapulzejahs un pamet tohs flimohs,“ fazija Wesleij's. Misionaram bij flimee jakohpj un ar Deewa-wahrdeem ja-eepreezina, un jagahdā bariba. Preezigi tee flimee tahdus mihlestibas-darbus nehma

pretim, un atwehra fawu firdi tahm garigahm eepreezinafchanahm. — „Debesis ir jautas“, Wesleij's fazija; „es esmu gataws fawu dwehfeldi nodoht fawa kunga rohkas. Kungs, ko lihds man dshiwiba; panem winu, lai es nepaleeku kaunā preeksch zilwekeem.“ Wina beidsamee wahrdi bij: „es esmu swehtigs, jo debesis ir mana mahjas-weeta!“ — Kad winsch bij nomiris, misionaram wina nomiruschahs meefas bij jaectin maschās, un ja-isrohkt kaps. Nakti pee eljes-sweftschu spihduma winu apraka. Behrineeki zits zitu pamahzija, tureht tizibu. Zits tautas-mahzitajs, Benjaminsch Bulitan's, fawam amata-beedrim ahtri steidsahs pakaf. Misionars winam jautaja: „Us kuren Tu eesi?“ Winsch atbildeja: „Us debeshim!“ „Kā Tu tur tiksi eefschā?“ „Zaur Jesu, ko es esmu fludinajis.“ Tā winsch aismiga; winsch negribeja ne baribu nemt, bihdamees, to ziteem atraut. „Muhfu kristiti proht swehti nomirt“ — raksta misionars. Tas labums usfwer wifu skahdi, ko Fidschi-salu draudse zeesch zaur tik dauds kristigu strahdneeku nahwi. Zita raksta Waterhouse atkal raksta: „Breesmigas leetas es esmu dabujis redseht; bet Jesus wahrda jautums apspihdeja to tumfibu. Es apmekleju Ratu-Saki. Winsch fazija: ar manim eet labaki; bet wisi mani behrni gul flimi, un mana feewa eet us nahwi. Es prasju: kur ir Tawa feewa? Winsch atbildeja: Kungs, pee tahs juhs nedrihktat eet.“ Puwefchi winas meefas bij pahrwehrtusch, un ar smirdeschanu pildija wifu lambari; bet wina fazija: „es luhdsu Deewu no rihta lihds wakaram, un no wakara lihds rihtam; mana firds meerigi dufs eefsch fawa Pestitaja.“ Zitur es redseju flimneeku gulam, un winam blakam usschkirta bihbele. Tā tizibas spehks parahdijahs peemekleschanas laika. Gan ne wisi kristitee, un ari ne wisi skohlotaji un mahzitaji tā pahrbaudifchanas laika ir pastahwejuschi; ari dauds leekulibas, nepateizibas, neschehligas buhschanas ir nahzis klaijumā. Bet kad daudseem tas tizibas spohschums tika aptumfchohts, tad masa pulzina teizamā flawa spihdeja jo spohschaki.